Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטײאיִשע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 38/1333	Łódź, Poniedziałek 13 lutego 1928 r.	זעקסטער יאָהרגאַנג	לאָדז, מאָנטאָג כב שבט תרפ"ח	Nr. 38/1333

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 71-24.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

בריאַן האָט קאָנפערירט

מיט'ן סאָוויעטישען און פּוילישען אַמבאַסאַדאָר.

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) „האַוואַס" מעלדעט, אַז בריאַן האָט היינט אויפגענומען דעם סאָוויעטישען און פּוילישען אַמבאַסאַדאָר.

דאָס געשפּרעך מיט'ן פּוילישען אַמבאַסאַדאָר איז געווידמעט געווען די פראַגען פון די פּויליש-ליטווישע אונטערהאַנדלונגען.

מיט דעם סאָוויעטישען אַמבאַסאַדאָר האָט בריאַן אַרומגערעדט די פראַגען וועגען די פראַנצויזיש-סאָוויעטישע אונטערהאַנדלונגען, וועלכע דאַרפען זיך בקרוב אָנהויבען.

דעקלאַראַציע פון סאַנאַציע-בלאָק

אוז די שטעלונג פון מאַרשאַל פּילסודסקי צו די סיים-וואַהלען

וואַרשא, 12 (טעלעפאָניש) ווי מיר דערוויסען זיך, דאַרף מען די נאָהענטסטע טעג ערוואַרטען אַ צווייטע דעקלאַראַציע פון סאַנאַציע-בלאָק. באַלד נאָך דער פערעפענטליכונג פון דער דאָזינער דעקלאַראַציע וועט דער מאַרשאַל פּילסודסקי פערעפענטליכען זיין שטעלונג צו די בעפאָרשטעהענדע סיים-וואהלען.

אַרעסטירט אַ הויפּט-קאַנדידאַט פון דייטשען בלאָק פאַר מיסברויכען.

קאַטאָוויץ. 12 (טעלעפאָניש) דאָ איז אַרעסטירט געוואָרען איינער פון די הויפּט-קאַנדידאַטען פון דייטשען בלאָק צום סיים אויגוסט פּירשקע. דעם אַרעסטירטען ווערט פאָרגעוואָרפען, אַז ער איז בעגאַנגען מיסברויכען אַלס דירעקטאָר פון דער קראַנקען-קאַסע אין אויבערשלעזיען.

סאָוויעטישער אָבסערוואַטאָר אין גענף.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.) „פאָסישע צייטונג" טיילט מיט פון גענף, אַז אַלס סאָוויעטישער בעאָבאַכטער אין גענף, בעת די בעראַטונגען פון דער זיכערהייטס-קאָמיסיע, וועלכע הויבען זיך אָן דעם 20. ד. ח., איז בעשטימט געוואָרען דער פאַכמאַן פון דער סאָוויעטישער דעלעגאַציע אין גענף, באָריס שטיין.

אַ נאַפט-קאָנפערענץ.

לאָנדאָן, 12 (ספּ. טעל.) אין ניו-יאָרק איז פאָרגעקומען אַ „פרידליכע קאָנפערענץ פון פאָרשטעהער פון די נאַפט-טרעסטען. מצד ענגלאַנד — שעל ראָיאַל דעטש און אַמעריקאַ סטאַנדאַרט אָהל.

די קאָנפערענץ האָט בייגעוואָהנט אויך סער הענרי דעטערדינג. מ'זאָגט, אַז די קאָנפערענץ האָט געבראַכט גינסטיגע רעזולטאַטען.

דער גלח אָראַטשעווסקי

האָט נישט קיין רעכט צו טראָגען גלח'שע קליידער.

פּוילזען, 12 (אַ.וו.) די ביסקופּען-קוריע האָט פערעפענטליכט אַ קאָמוניקאַט וועגען דעם, אַז גלח אָראַטשעווסקי, וועלכער האָט זיך בעריהמט געמאַכט מיט זיינע ראַדיקאַלע פאָרלעזונגען, אַמאָל שוין געווען אַ מיטגליד אין פ.פ.ס. א.אַ.וו., האָט נישט מעהר קיין רעכט צו טראָגען די גלח'ישע קליידער.

אויפרייס פון אַ ראָפע-ראַפינעריע.

10 פערזאָן דער'הרג'עט; 50 — שווער פערוואונדעט.

ניו-יאָרק. 12 (ספּ. טעל.) אין שטאַט מאַסאַטשוסעטס האָט אויפגעריסען אַ גרויסע ראָפע-ראַפינעריע. צוליב דעם אויפרייס זענען 10 פערזאָן דער'הרג'עט געוואָרען, 50 שווער פערוואונדעט. די הייזער 10 מייל אַרום זענען פערניכטעט געוואָרען, די פלאַמען האָט מען געזעהען אויף אַ שטח פון 56 מייל.

וואָרנונג!

אַזוי ווי ס'האָבען זיך בעוויזען אין דער שטאָט וועקסלען מיט פאַלשע אונטערשריפטען און זשירעס (רוסישע) אונטערשריפטען מיט מיין נאָמען, וואָרען איך אַזעלכע וועקסלען נישט אָנצונעהמען אָהן אַ פריהערדיגע פערשטענדיגונג מיט מיר. מיט אַכטונג

מ. ביאַלאַסטאָצקי, לאָדז, וווּסכאָדניאַ 37.

לטובע דער נאַכט-פּאַגאַטאָוויע „לינת הצדק"

מאָרגען, דינסטאָג, דעם 14-טען פעברואַר ד. י. 9 אַ זייגער אין אָוונט קומט פאָר אין די ספּעציעל-דעקאָרירטע זאַלען פון „מעטראָפּאָל" (מאָניושקי 1)

אַן אָוונט

לטובת דער נאַכט-פּאַגאַטאָוויע „לינת הצדק"

פערבונדען מיט אַן אינהאַלטסרייכען פּראָגראַם.

צו דעם דערמאָנטען אָוונט האָט די בעריהמטע אָפּערן-זינגערין

ה. דוליצקאַ

פאַרגעבריט יודישע פאָלקס-לידער. :—: אַריינגאַנג צוזאַמען מיט'ן אָוונט-ברויט 7 זל.

די איבערגעבליבענע בילעטען זענען נאָך צו בעקומען אין פעראיינס-קאַנצעלאַריע צעגעלניאַנא 53 אין די ביוראָ-שעה'ן און אין טאָג פון אָוונט ביים אַריינגאַנג.

דער קאָמיטעט.

Dnia 10 lutego zmarł tragiczną śmiercią

Ś. P.

Bolesław NEUGEBAUER

Długoletni Członek Zarządu naszego Stowarzyszenia.

W zmarływ tracimy zacnego człowieka, dzielnego i gorliwego obrońca naszych spraw. Wdzięczną o Nim pamięć zachowamy na zawsze.

Centralne Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi
i Województwa Łódzkiego w Łodzi, **Piotrkowska 46.**

999

אונזער געשעצטען גבאי פון דער שוהל „סיני" (גלובנאַ 62)

ה' יעקב שאשניאַק און פרוי

צו דער חתונה פון זייער ליבען זוהן

אשר זעליג מיט פרל. לאה הערשקאָוויטש

ווינשען אַ האַרציגען מזל-טוב און דעם יונגען פּאָר אַ גליקליכע צוקונפט

די גבאים און מתפללים פון דער שוהל „סיני" (גלובנאַ 62),
ווי אויך די פערוואַלטונג פון „גמילת חסדים".

988

האַנדווערקער-פעראיין אין דער פויל. רעפובליק, אָפּט. אין לאָדז, זאַכאָדניאַ 66

אַכטונג, פריזיערן!

קומט אַלע ווי איינער אויף דער וויכטיגער פאַך-פערזאַמלונג, וואָס קומט פאָר היינט, 5 אַ זייגער אין אָוונט.

אַכטונג, שניידער-מענער-בעשטעלט!

קומט היינט, 7 אַ זייגער אין אָוונט אויף דער פאַך-פערזאַמלונג וועגען עפענען דאָס געדונגענע געוועלב פון שניידער-צודאַטען.

אַכטונג, שניידער-מענער-מאַגאַזין!

קומט מאָרגען, 7 אָוונט אויף דער גרויסער פאַך-פערזאַמלונג.

אַכטונג, פאַך-קאָמיסיעס!

מאָרגען, 8 אָוונט – אַ קאָנפערענץ פון אַלע פאַך-קאָמיסיעס. 105

אַכטונג ה"ה קאָנפעקציאָנערען!

מיר זענען אייך מודיע, אַז היינט איז דער לעצטער טאָג

אָפּצוגעבען דעקלאַראַציעס פון אומזאַץ פאַר'ן יאָהר 1927.

יעדער מיטגליד דאַרף זיך דריבער ווענדען אין פעראיין, כדי נישט צו פערשפּעטיגען אָפּצוגעבען די דעקלאַראַציעס.

די פערוואַלטונג פון קאָנפעקציאָנערען-פעראיין, קאָנסטאַנטינער 10

פּ. ס. עס ווערט געזוכט אַ יונגעל צום בעדינען דעם פעראיין. מעלדען זיך יעדען טאָג פון 8 10 אוהר.

Dr. med.

BRAUN

פּאָלודניאָווע 38.

טעלעפאָן 26-40

ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (הער-אויספאַל)

נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָבענד.

היינט, מאָנטאָג, כ"ב שבט, 12 אַ זייגער מיטאָג צו דער ערשטער שמערצליכער יאָהרצייט פון אונזער טייערען און אונפערגעסליכען פאָטער נ. ע.

אלי' חיים דרוקער

(ב"ר אפרים פישל ז"ל)

ווערט געשטעלט אַ מצבה און גלייכצייטיג ווערט געמאַכט אַ הזכרה, צו וואָס אַלע פריינד, פערוואַנדטע און בעקאַנטע, ווערען געבעטען צו קומען.

די פאַמיליע.

101

„אגראָ-דזשאָינט" נעהמט נישט קיין אנטייל אין דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין סיביר.

מאָסקווא, 12 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) דער לייטער פון אגראָ-דזשאָינט אין רוסלאַנד, ד"ר יוסף ראָזען האָט ערקלעהרט דעם פאָרשטעהער פון י.ט.א. אז דער „אגראָ-דזשאָינט" נעהמט נישט קיין אנטייל אין אָרגאַניזירען פון נייעם פראָיעקט וועגען קאָלאָניזירען סיביר.

דער „דזשאָינט" נעהמט אנטייל נאָר אין דער קאָלאָניזאַציע, וועלכע איז גרונדליך אויסגעפאָרשט געוואָרען דורך זיינע אייגענע אגראָנאָמען.

צום סוף האָט ד"ר ראָזען ערקלעהרט, אז די קאָלאָניזאַציע אין סיביר וועט אָנטרעפען אויף גרויסע שוועריגקייטען צוליב דעם, וואָס דאָס קאָלאָניזאַציע-געביט איז נאָך נישט גרינדליך אויסגעפאָרשט געוואָרען.

נומערוס-קלויזוס-פראַגע

אין דעם אונגארישען פאַרלאַמענט.

בודאַפעשט, 12. (יט"א טעלעגראַפיש). אין פארלאמענט האָט זיך אָנגעהויבען די דעבאַטע וועגען די רעפאָרמען אין „נומערוס קלויזוס".

די אָפאָזיציע האָט אריינגעטראָגען א פאָרשלאַג וועגען אינגאַנצען אָבשאַפען דעם „נומערוס קלויזוס". מ'ריכט זיך אויף זעהר א שטורמישע דיסקוסיע.

שילער-עקזאַמענס אויף העברעאיש.

בוקאַרעשט. (י.ט.א.) דעם מיניסטער פאַר פאָלקס-בילדונג דר. אנגעלעסקו האָט זיך פאָרגעשטעלט אַ יודישע דעלעגאַציע, פאָרערנדיג, אַז אין די תּרבות-שולען זאָלען די עקזאַמענס פאַר 4 קלאַסע זפאָרקומען אויף העברעאיש כדי די שילער זאָלען אַזוי אַרום האָבען די זעלבע רעכט, ווי די שילער פון ד' ימלוכה'שע אָנפאַנגס-שולען. די השתּדלות פון דער דעלעגאַציע איז בעפרידיגט געוואָרען און די עקזאַמענס וועלען פאָרקומען אויף העברעאיש.

די יודישע קהלה אין קישינעוו

וואַרפט אב אַ רעגירונג-סובווענץ

קישינעוו, (י.ט.א.) דער רומענישער פינאַנץ-מיניסטער האָט נישט לאַנג ערקלערט בעת אַ בודזשעט-דעבאַטע, אַז הגם דער מלוכה-בודזשעט זעהט נישט פאָר קיין סובסידירונג פון די יודישע קהלות, דאָך איז ער גרייט דאָס מאָל אַריינצושטעלען אין בודזשעט אַ סומע פון 10 מיליאָן לעי פאַר די יודישע רעליגיעזע בעדערפענישען. די אוניאָן פון די רומענישע יודען האָט דאַן אויפגעפאָדערט די יודישע קהלות אין לאַנד מיטצוטיילען סטאַטיסטישע ציפערן, כדי מען זאָל קענען דורכפיהרען די פערטיילונג פון דער דערמאָנטער סומע. די יודישע קהלה אין קישינעוו האָט בעשלאָסען נישט אָנצונעהמען קיין שום געלד סומע פון דער ראָזיגער סובווענץ, מאָטיווירענדיג דעם בעשלוס דערמיט, וואָס די סובווענציאָנירונג ווערט נישט דורכגעפיהרט אויפ'ן גרונד פון אַ געזעץ, נאָר איז בלויז אַן'איינמאָליגע נישט-פערפליכטענדע הבטחה פון פינאַנץ-מיניסטער. נישט קוקענדיג אויף די כסדר'דיגע פאָדערונגען פון דער יודישער זייט וועגען סובווענץ, האָט די רומענישע רעגירונג ערשט איצט אונמיטעלבאַר נאָך די געשעהענישען אין גרויסוואַרדיין זיך ענטשלאָסען צו אַן'איינמאָליגער סובווענץ האָבענדיג דערביי געוויסע בעשטימטע כוונות. דעריבער האַלט די קישינעווער קהלה, אַז מען דאַרף אַזאַ „סובווענץ" אָבוואַרפען.

רוסיש גאָלד

אין אַמעריקאַ.

ניו-יאָרק. 12 (ספ. טעלעגר.) די טעג ערוואַרט מען דאָ דעם ערשטען נאָך דער מלחמה, גאָלד-טראַנספּאָרט פון רוסלאַנד — אַ סומע פון 5 מיליאָן דאָלאַר. דאָס גאָלד איז איבער געשיקט דורך האַמבורג און עס וועט אַריינגעלעגט ווערען אין דעפּאָזיט אין צוויי אַמעריקאַנישע בענק.

דאָס געלד איז בעשטימט אויף צו פינאַנסירען די סאָוויעטישע בעשטעלונגען, אָבער נישט צו בעצאָהלען די 9 פּראָצענטיגע סאָוויעטישע אייזענבאַהן-הלואה.

אַ פערפלייצונג

אין לענינגראַד.

ריגע. 12 (ספ. טעל.) צוליב דעם שטאַרקען שטורם האָט זיך דאָס וואַסער אין פינישען ים-אויסגוס געהויבען אויף 170 צענטימעטער. דאָס אייז אויף דער נעוואַ האָט אויפגעבראָכען און דער טייך איז אַרויס פון די ברעגעס. עס איז פערפלייצט געוואָרען דער יעלאַגין-אינזעל און איינינע שטחים פון פּעטערבורגער טייל.

אָראַניענבאַום געפינט זיך אויך אונטער'ן וואַסער.

געטהע'ס „ריינעקע פוקס" איבערגעזעצט אין העברעאיש.

בערלין (יט"א) ווי מיר דערוויסען זיך, האָט דער העברעאישער פּאָעט שאול טשערניכאָווסקי, איבערגעזעצט אין העברעאיש געטהע'ס גרויסע פּאָעמע „ריינעקע פוקס". חוץ דעם האָט טשערניכאָווסקי איבערגעזעצט אין העברעאיש אויך האָמערס „איליאַדע" און „אָדיסעע" לויט דער פּאָעטישער פאָרם פון אָריגינאַל. די דערמאָנטע ווערק געפינען זיך שוין אין דרוק.

פּראָטעסט פון דער סאָוויעטען-רעגירונג

געגען אויסצאָהלען אַ פּריוואַט-פּערזאָן פאַר פערניכטעטע רוסישע מלוכה-פערמעגענס אין אַמעריקאַ.

ניו-יאָרק 12 (ספ. טעל.) טשיטשערינ'ס פערטרעטער ליטווינאָוו האָט זיך געווענדעט צו דער רעגירונג פון די פעראייניגטע שטאַטען מיט אַ טעלעגראַפישען פּראָטעסט געגען דעם, וואָס מען האָט אויסגעצאָהלט דעם פאָרשטעהער פון דער געוועזענער צייטווייליגער רוסישער רעגירונג — סערגעי אוגעט—סומען וואָס האָבען געהערט דער רוסישער מלוכה.

אויפ'ן גרונד פון דעם בעשלוס פון דער אַמעריקאַנער רעגירונג, אַז סערגעי אוגעט איז דער געזעצליכער היטער פון די פערמעגענס פון דער געוועזענער קייזערליכער רוסישער צייטווייליגער רעגירונג— האָט דאָס ניו-יאָרקער געריכט צוגעפּסקנט אויסצוצאָהלען אוגעט'ן אַ פערגיטיגונג פאַר דעם רוסישען מיליטערישען פערמעגען, וועלכעס איז אין יאָהר 1916 אין אַמעריקאַ פערניכטעט געוואָרען בעת אַן'אויפרייס.

ליטווינאָוו האָט ערקלערט, אַז דאָס גאַנצע רוסישע פערמעגען, וועלכעס געפינט זיך אין אַמעריקאַ, געהערט דער סאָוויעטישער רעגירונג, וועלכע לאָזט איבער זיך דאָס רעכט צו פאָדערען פון דער אַמעריקאַנער רעגירונג די סומע, וואָס איז נישט געזעצליך אויסגעצאָהלט געוואָרען אוגעטען.

אין ארץ-ישראל געהט אַלץ נאָרמאַל,

טעלעגראַפירט סער אַלפרעד מאָנד צום לאָנדאָנער „דיילי עקספּרעס".

לאָנדאָן, (יט"א) סער אַלפרעד מאָנד האָט צוגעשיקט פון ארץ-ישראל אַ לענגערע טעלעגראַמע צום הויפּט-רעדאַקטאָר פון לאָנדאָנער „דיילי עקספּרעס" מיט דער ביטע צו קאָריגירען די מיטטיילונגען פון דער דאָזיגער צייטונג וועגען דעם דורכפאַל פון דער ציוניסטישער אויפבוי-אַרבייט אין א״י. „דיילי עקספּרעס" האָט אָבגעדרוקט אין זיין לעצטען נומער די טעלעגראַמע פון סער אַלפרעד מאָנד, וועלכע האָט פאָלגענדען אינהאַלט:

„ביטע אָבצורופען דעם פערדרעהטען בעריכט וועגען אַ קריזיס אין ארץ-ישראל. נאָך אַ זאָרגפעלטיגער אויספאָרשונג אויפ'ן אָרט און נאָך אַ רייה געשפרעכען מיט פיהרענדע אויטאָריטעטען פון דער רעגירונג, פון די שטאָדט פערוואַלטונגען פינאַנצען און אינדוסטריע בין איך געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז די ערגסטע צייט איז שוין אַריבער און די לאַגע פערבעסערט זיך כסדר. די אינדוסטריע און די לאַנדווירטשאַפט ענטוויקלען זיך גוט. די הערשענדע אַרבייטסלאָזיגקייט ערקלערט זיך טיילווייז מיט'ן איצטיגען יאָהר-סעזאָן און הויפּטזעכליך מיט'ן זינקען פון דער בוי-אינדוסטריע, וועלכע ווייזט שוין אָבער אויף צייכענס פון פערבעסערונג.

מיט 10 יאָהר צוריק, שרייבט ווייטער סער אַלפרעד מאָנד, איז דער האַנדעל אין ארץ-ישראל געווען אונבעדייטענד, די לאַנדווירטשאַפט פּרימיטיוו, די יודישע בעפעלקערונג קליין. זייט דער דאָזיגער צייט האָבען זיך בעזעצט אין לאַנד העכער 80,000 ניי-אָנגעקומענע יודען, עס איז אויפגעבויט געוואָרען תּל-אביב מיט אַ קאַפּיטאַל-אינוועסטיציע פון 6 מיליאָן פונט, ווי אויך אַנדערע שטעדט. עס זענען ענטשטאַנען 40 נייע לאַנדווירטשאַפטליכע ישובים, גרויסע לאַנד-שטחים זענען פערוואַנדעלט געוואָרען אין אָראַנזשען-פּלאַנטאַציעס און פרוכט גאָרטענס. אין די תּל-אביב'ער אינדוסטריע-אונטערנעמונגען זענען געגענוואַרטיג אינוועסטירט 6 מיליאָן פונט, די יעהרליכע פּראָדוקציע איז 700,000 פונט, די עלעקטריפיקאַציע פון לאַנד רוקט זיך פאָראויס. קיין שום שולען זענען נישט געשלאָסען, די למודים קומען פאָר נאָרמאַל, דער ירושלים'ער אוניווערזיטעט ווערט אַ דאַנק נייע מיטלען ווייטער אויסגעבויט.

צום סוף פון זיין טעלעגראַמע ווייזט אָן סיר אַלפרעד מאָנד, אַז נתן שטרויס לאָזט איצט בויען אין ארץ-ישראל 2 געזונדהייטס צענטרען מיט אַ סומע פון 65.000 פונט. די געלד-סומען פון אַמעריקאַ פליסען איין נאָרמאַל און די אַלגעמיינע שטימונג אין לאַנד איז דורכגעדרונגען מיט אָפּטימיזם.

—o—

געשטאָרבען אַ בעקאַנטער ציוניסטישער עסקן אין אַמעריקאַ.

ניו-יאָרק, 12 (יט"א טעלעגראַפיש). אין עלטער פון 48 יאָהר איז דאָ געשטאָרבען דער בעקאַנטער ציוניסטישער עסקן, ערווין לינדהיים, מיטגליד פון דער אַמעריקאַנער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

קאָנצעסיעס ווערען נישט צוגענומען.

וויכטיגע אויפקלערונג וועגען קאָנצעסיעס.

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש)

נישט קוקענדיג אויף אַ רייה פאָראָרדנונגען פון דער דירעקציע פון דעם טאַבאַק - מאָנאָפּאָל אין דער ריכטונג, אַז מען זאָל נישט צונעהמען קיין קאָנצעסיעס ביי די פּערזאָנען, וועלכע ווערען נישט צוגערעכענט צו די פּריווילעגירטע, האָט די צענטראַלע מאַכט בעקומען אַ רייה אינפאָרמאַציעס פון דער פּראָווינץ, אַז דאָרט רעכענט מען זיך נישט מיט די אויבענדערמאָהנטע פאָראָרדנונגען, און אין איינצעלנע פאַלען נעהמט מען אָפּ ביי פּערשידענע פּערזאָנען דאָס רעכט צו האַנדלען מיט פּאַפּיראָסען.

דער טאַבאַק-מאָנאָפּאָל מאַכט דעריבער אויפמערזאַם די פּעראינטערעסירטע פּערזאָנען, אַז זיי זאָלען אין אַזאַ פאַל אַריינטראָגען אין דעם בעשטימטען יורידישען טערמין אַ רעקורס. די מאָנאָפּאָל-דירעקציע וועט די דאָזיגע רעקורסען ערלעדיגען פּאָזיטיוו. גלייכצייטיג איז געוואוסט, אַז די פּעראינטערעסירטע פּערזאָנען זאָלען זיך ווענדען צו זייערע סוחרישע אָרגאַניזאַציעס.

די מאָנאָפּאָל - דירעקציע האָט לעצטענס בעהאַנדעלט נאָך אַן'אַנדערע גאַנץ וויכטיגע פראַגע. די דירעקציע וועט אינטערווענירען ביי דעם פינאַנץ-מיניסטער וועגען ענדערן דעם גאַנצען סיסטעם פון נעהמען אומזאַץ - שטייער ביי די קונים פון דעם מאָנאָפּאָל. אַנשטאָט דעם ביז - איצטיגען אופן פון אויסמעסטען און אינקאַסירען דעם שטייער ווערט פאָרגעלעגט, אַז מען זאָל גלייך אַראָבּרעכענען דעם שטייער ביי די חשבונות פון דער פּראָוויזיע. אַזאַ סיסטעם איז בעקוועמער פאַר די סוחרים, וועלכע בעקומען די מעגליכקייט איינצוצאָהלען דעם שטייער אויף ראַטעס און איז אויך בעקוועמער פאַר דער מאַכט. וואַהרשיינליך וועט דאָס פינאַנץ - מיניסטעריום איינגעהן אויף דעם ראָזיגען פּלאַן.

דער שווערער נסיון, וואָס די פינאַנץ מאַכט האָט מיט די אינוואַלידען, האָט געבראַכט דערצו, אַז לעצטענס איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ צירקוליאַר אַז מען זאָל אויף די רערפער ערטיילען קאָנצעסיעס נישט נאָר אינוואַלידען נאָר אויך געוועהנליכע בשר ודם'ס. אין פאַל ווען עס וועט זיך שפּעטער מעלדען אַן'אינוואַליד, אַז מען זאָל איהם אָבגעבען די קאָנצעסיע זאָל מען זיך מיט דעם נישט רעכענען: דער אינוואַליד קאָן בעקומען אַ צווייטע קאָנצעסיע אויף דעם חשבון פון דעם אַלטען סוחר.

אויך האָט דער מאָנאָפּאָל פּעראָרדענט אַז גרעסערע רעטייל - קראָמען זאָלען קאָנען איינקויפען זייער סחורה נישט נאָר ביי די הורטאָווניקעס נאָר אויך אונמיטעלבאַר ביי די מאָנאָפּאָל-צענטראַלעס. די געהעריגע ערלויבניש וועט אַרויסגעגעבען ווערען אינדיווידועל נאָך דעם בעקומען די מיינונג פון דעם צענטראַלען פעראיין פון די טאַבאַק-סוחרים.

—o—

ווענדונג צו די ה"ה מחותּנים

פון די בעוואוסטע מוזיק-קינסטלער געבר. טויבע

דערמיט האָבען מיר דעם כבוד די געעהרטע מחותּנים און בעלי-שמחות געפעל. מיטצוטיילען, אז צוליב דעם, וואָס מיר ווערען נישט צו דער געהעריגער צייט פון די מחותּנים געוואויר וועגען אייערע אַלע שמחות און חתונות און דורך דעם פּאַסירט גאַנץ אָפט, אַז די בעלי-שמחות פיהלען זיך בעליידיגט, וואָס מיר קומען נישט צו דער פּינקטליכער צייט אָנצונעהמען די בעשטעלונגען. דעריבער בעטען מיר אַלע מחותּנים געפעל. אונז צו לאָזען וויסען גענוי די טערמינען, כדי צו קענען ווי געהעריג צופרידענצושטעלען די בעלי-שמחות.

גלייכצייטיג ערלויבען מיר זיך אויפמערקזאַם צו מאַכען די געעהרטע ה"ה מחותּנים, אַז מיר נעהמען ביי קיין פאַל נישט אָן קיין שום פערוויילונגען, וואָס קענען זיין פערבונדען חלילה מיט חילול השבת. דעריבער האָפען מיר, אַז מיר פערדינען דעם פולען צוטרוי פון די ג' בעלי-שמחות. מיט אכטונג

מוזיק-קינסטלער **געבר. טויבע.**

אָנמעלדונגען נעהמען אויף: ע. טויבע, ווסכאָדניאַ 18; ק. טויבע, נאָוואָ-צעגעלניאַנאַ 22 · י. טויבע, אַלעע 1. מאַי 18.

בעמ.: מעסיגע פּרייזען! פאַר אונבעמיטעלטע — אויסנאַהמס-פּרייזען!

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

רוג זשכאָרניע טעל. 49-66

צאָהן-כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען פון: שטשענקעס, גומען, דרוזען... צאָהן-פּלאָמבירע... נעמט אָן פון 1½-5 ... און יום-טוב פון 10-12

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר האַלז, האַרץ אין העבעראישע קראַנקהייטען... נעמט אָן פון 12-3 ... און 5-8

לעטשניצע-פּרייזען.

קאָנצערט-דיר.: אַלפרעד שטרויך.

„זאַל פילהאַרמאָניע"

טעלעפ. 13-84. — טעלעפ. 13-84.

היינט מאָנטאָג, דעם 13 פעברואַר ד.י., 8.30 אָווענד

2-טער און לעצטער קאָנצערט

פון **BRONISŁAW GIMPEL** (פידעל)

ביים פּאָרטעפּיאַן: **Karol Gimpel**

פּראָגראַם: **Corelli-Leonard:** La Folia / **Goldmark:** פידעל-קאָנצערט / **Achron:** העברעאישע מעלאָדיע / **Bruch:** כל - נדרי

Paganini: Sonatina / **Sarasate:** Introdukcja i Tarantella

Sarasate: Zigeunerweisen.

בילעטען צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע קאַסע.

לאדז. 13 פעברואר 1923.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 13 פעברואר 1928

דער קלין פון פירשט ראדזיוויל.

ווי א דונער אין העלען טאג האט געטראפען די רעגירונגס-פריינדליכע קאטויליש-נאראדאווי בלאקען די ערקלערונג פונ'ם פירשט ראדזיוויל, אז דער פויפסט אליין האט מסכים געווען, ער זאל ארויסשטעלען זיין קאנדידאטור אויף דער ליסטע 1 פון דער רעגירונג. זיי געפינען זיך איצט אין דער גרעסטער פערלעגענהייט: אלס אזעלכע, וואס געבען זיך ארויס פאר די עכטע קאטאליקען, מוזען זיי דאך בויגען דעם קאפ פאר דעם אויטאריטעט פונ'ם העכסטען פארשטעהער פונ'ם קאטאליציזם; פון דער צווייטער זייט אבער, ווי קאנען זיי אויפגעבען זייער פערביטערטען קאמף געגען פילסודסקי'ס רעגירונג און פאלגען דעם וואטיקאן?

די אפאזיציע-צייטונגען גיסען אויס דעם גאנצען כעס אויף דעם פירשט ראדזיוויל, פאר וואס ער האט זיי אריינגעברענגט אין אזא מצוקה, און זיי בעשולדיגען איהם, אז ער האט פערמישט אינ'ם אינערליכען וואהל-קאמף אין פוילען די פערזאן פון דעם העכסטען גייסטליכען, וואס בעדארף זיין הייליג ביי יעדען קאטאליק. צוגלייך האבען די דאזיגע צייטונגען אנגעהויבען פערזיכערען, אז זייערע פארטייען טרעטען גאר נישט ארויס געגען דער רעגירונג, נאר געגען דער ליסטע 1, ווייל אויף איהר געפינען זיך נעבען די קאנדידאטען - קאטאליקען אזעלכע קאנדידאטען, וואס זענען אפענע געגנער פון די קירך-קאנדידאטען, וואס אין פאריגען סיים האבען זיי געשטימט געגען דעם קאנקארדאט", און ס'איז אוממעגליך, אז דער פויפסט זאל מסכים זיין, מען זאל שטימען אויף אזא ליסטע. דאס ענדעקישע בלעטעל „א.בע.צע." געפינט נאך אויפ'ן פירשט ראדזיוויל א גרעסערען חטא, נעמליך, אז אויף דער לוצקער קרייז-ליסטע שטעהט ער, פירשט ראדזיוויל, דער ערשטער, און באלד נאך איהם, אלס צווייטער קאנדידאט, איז דער זשיד ווישליצקי!

די „זשעטשפאספאליטא" וואונדערט זיך, ווי קומט גאר אזא פאליטיקער, ווי פירשט ראדזיוויל, וועלכער ווערט שוין פון כמה יאהרען ארויסגעשטעלט אלס קאנדידאט אויף די וויכטיגסטע שטעלען פון דער פוילישער דיפלאמאטיע — ווי קומט ער צו פערעפענטליכען אזא ערקלערונג? קיין דיפלאמאט וועט זיך נישט ערלויבען, אהן א בפירוש'ע פולמאכט און ערלויבניש, צו בענוצען זיך עפענטליך, צוליב זיינע פערזענליכע פאליטישע צוועקען, מיט דער פערזאן פון אפילו א פערטרעטער פון א פרעמדער מלוכה, א מכל-שכן, אז ער וועט זיך עס נישט ערלויבען בנוגע דעם הערשער פון א פרעמדער מלוכה, און נאך א גרעסערער מכל-שכן בנוגע אזא הויכע פערזאן ווי דער פויבסט, וואס אפילו מלכים בויגען פאר איהם דעם קאפ. „דער פירשט ראדזיוויל האט זיך דאך נישט געשייט צו טון א שריט, וועלכער איז גאר נישט צו פארשטעלען זיך מצד יעדען דיפלאמאט און יעדען קאטאליק"— שוין פון דער דאזיגער ציטאטע אליין קאן מען זעהן, ווי אויפגערייצט און צוטומעלט די אפאזיציע איז, דורך דעם פירשט ראדזיוויל'ס ערקלערונג. — די „דווא גראשע" ערקלערט אויך, אז איהר געגנערשאפט צו דער ליסטע 1 איז נישט בלויז, ווייל אויף איהר געפינען זיך אפענע געגנער פון דער קירך. צום סוף זאגט די צייטונג גאנץ פאזיטיוו, אז זי מאכט גארנישט פון ראדזיוויל'ס ערקלערונג, און זי וועט אויך ווייטער בעקעמפען די ליסטע פון אונפארטייאישען בלאק!

די רעגירונגס-פריינדליכע פרעסע האט הנאה, צוזעהענדיג די מהומה פונ'ם אפאזיציאנעלען לאגער. דער ארגאן פון פירשט ראדזיוויל, „דזיען פאלסקי", פערטיגט זיך אפ בעזונדערס מיט סטראנסקי'ן פון „ווארשאוויאנקא", „גאזעטא ווארש." און „זשעטשפאספאליטא" שרייבען, בלייבט דער פאקט א פאקט: דער הייליגער פאטער האט קאטעגאריש געטאדעלט דאס מיסברויכען מיט'ן בישאפען-בריף, צו קעמפען געגען דער רעגירונג".

אייגענטליך האט ראדזיוויל'ס ערקלערונג גארנישט בעדארפט זיין קיין איבעראשונג פאר די רעגירונגס-געגנער פון רעכטס. זיי ווייסען דאך אויסגעצייכענט, ווי איז געווען די מיינונג פונ'ם געוועזענעם נונציוס ראטטי (דער היינטיגער פויבסט) וועגען מארשאל פילסודסקי, און וועלכע פערזענליכע בעציהונג פון סימפאטיע און צוטרוי ער האט געהאט צו פילסודסקי'ן, וועלכעס ער האט זאגאר שפעטער עטליכע מאל ארויסגעזאגט פון דער הויך פונ'ם פויבסטליכען טראן!

ז.

דער בעריהמטער טראגיקער מאיסי אלס פריינד פון יודישער קונסט.

א בריף פון ניו-יארק.

מיר האבען איצטער אין אמעריקא געהויבענע געסט! נישט קיין מלכים און קייזערינס, נאר די גרעסטע טעאטער קינסטלער פון אייראפא, אין ניו-יארק קומען איצט פאר די גאסטשפילען פון דעם גרעסטען דייטשען רעזשיסער מאקס ריינהארט, א יוד, וועלכער האט שוין ביים לעבען זיך פעראייביגט דורך שאפען א נייע שול אין טעאטער-קונסט און דורכ'ן דערהויבען זיינע טעאטערס אין בערלין און אין ווין צו דער העכסטער מדרגה. פאר זיינע היגע פארשטעלונגען האט מאקס ריינהארט אראפגעבראכט א צוזאמענשטעל פון ארטיסטען, וואס אפילו אין אייראפא איז אזוינס א זעלטענהייט, די טרופע איז צונויפגעשטעלט געווארען פון זיינע בעסטע קינסטלער פון ביידע טעאטערס פון ווין און בערלין. יעדער שוישפילער פון מאקס ריינהארטס טרופע איז ווערט א בעזונדער מאנאגראפיע.

דער שווערפונקט און זייל פון דער גאנצער טרופע איז אלע מאל געוועזן און בלייבט אויך איצטער דער גרעסטער טראגיקער פון אונזער צייט סאנדרא מאיסי.

סאנדרא מאיסי איז געבוירען אין טריעסט, איטאליען, און מען בעהויפטעט, אז ער שטאמט פון יודישע עלטערן. ער איז ערצויגען געווארען קינדרווייז אין דער שכנה'שער עסטרייך און שפעטער, אין זיינע יונגע יאהרען, אין דייטשלאנד. דער זוניגער איטאליענישער טעמפעראמענט, דער גראציעזער וויענער עטיקעט און דער שכל'דיגער דייטשער ראציאנאליזם האבען זיך פערקערפערט אין סאנדרא מאיסי אין איין געוואלדיגען ראפינירטען פאטאס, פון זיין היימלאנד האט מאיסי געירשנ'ט ברענענדע עמאציעס, וועלכע האבען שפעטער זיך געלאזט שלייפען און דיסציפלינירען ביז צו דער העכסטער קאנצענטרירונג דורך דער ווינער רייצפולער עלעגאנץ און דורך דער מאדערנער דייטשער טעאטער שול.

מאיסי'ס שוישפיל-קונסט פערמאגט א קאלאסאלע אויסדרוקס-קראפט, וועלכע שטעקט הויפטזעכליך אין זיין פיינעם רייכען פילפארביגען זשעסט, וועלכער האט ווייניגע צו זיין גלייכען.

אמיינסטען שפילט מאיסי זיינע ראלען, וועלכע ער קלויבט אויס פאר זיך מיט א בעזונדער אויפמערקזאמקייט כמעט אהן גרים, ארויסווייזענדיג דערביי אזא וואונדערבארע געזיכטס-עקספרעסיע, וואס מאכט שטוינען דעם ערפאהרענסטען טעאטער-מענשען.

מאיסי'ס געבוירענער איטאליענישער שטים-טעמבער שאפט צויבער דורך זיין אויסערארדענטליכער און גרענעצלאזער רייכער מאדולירונג. קומט נאך צו אהער זיין אייגענע הויכע אינטעליגענץ, וואס איז באזירט אויף אנ'אידעלען פילאזאפישען אונטערשלאק, וועלען מיר פערשטעהן פאר וואס זיין אויפפאסונג פון די העלדען, וואס ער שפילט, זענען אלע מאל אזוי גייסטרייך.

מאיסי איז איינער פון די ווייניגע פון אונזער קינסטלער-פילאזאפען, וועלכע שטרעבען דורך טעאטער צו דערהויבען דעם מענשליכען גייסט און בערייכערען זיין קולטור מיט טיפע קאמפליצירטע געפיהלען, וועלכע ווערען קאנטראלירט דורך א קינסטלעריש ארויסגעבראכטען, לאגישען מח-פסיכאלאגיזם.

מאיסי איז איינער פון די געצעהלטע דענקער—שוישפילער, פאר וועמען די ראלע, וואס ער שפילט, איז נישט קיין פראגע נאר פון אנסאמבל אדער אנגאזשעמענט, נאר א פראבלעם אין העכסטען זין פון ווארט אן און פאר זיך.

דאס לאזט זיך פיהלען אויך פון זיין אייגענער ערקלערונג: מיין שאפונג איז קיינמאל נישט ענג נאציאנאל. איך שטרעב אלע מאל צו וועלט-ברייטע געזעלשאפטליכע געשטאלטען".

דערפון איז לייכט צו בעגרייפען, פאר וואס מאיסי איז געווארען דער פאלקאמענסטער פארטרעטער אויף דער ביהנע פון דער העכסטער קינסטלערישער העראיק, מעגען זיינע העלדען בעלאנגען צו פערשידענע ראסען און שטאמען ווערען זיי דורך זיין ריינסטען און מעכטיגען פאטאס פערוואנדעלט אין אל-מענשליכע.

מאיסי'ן געהט כמעט נישט אן די אויסערליכקייט פון זיינע געשטאלטען, ווייל ער זוכט קלאהר צו מאכען זייער אינווייניגסטען פסיכאלאגישען פראצעס, זייער אידעען וועלט, ער רייסט אראפ פון זיינע העלדען זייער קאסטבארע שעמערירענדע קליידונג. זיינע געשטאלטען ווי הויך געשטעלט אין דער געזעלשאפט זיי זאלען נישט זיין, מעגען זיי האבען די גרעסטע טיטולען פון הערשער און פרינצען, בלייבען זיי פאר איהם יעדער בעזונדער אלס „איינער פונפילע" געוועהנליכע מענשען, וואס טראגען אויף זיך די זעלבע הויט, פלייש און נשמה און ער קליידעט דעריבער האמלעטען, דעם דענישען פרינץ, למשל, ניט אין קייזערליכע בגדים נאר אין פשוט'ע אלטעגליכע מלבושים פון א וואכענדיגען סטודענט.

אין צוזאמענהאנג מיט זיין צוגאנג צו דער ראלע, וואס ער שפילט, איז אויך אריגינעל און אייגענארטיג זיין מאניער פון שפילען. ער טרעט ארויס אויף דער ביהנע כמעט אונבעמערקט. דורך דער צייט, וואס דער צושויער זיצט אין טעאטער בעקענט ער זיך מיט איהם אלץ נעהנטער אלץ אינטימער, ביז ער ווערט איינגאנצען בעהערשט פון זיין זאנדערבארען ארטיסטישען חן.

מיט די איינפאכסטע, אבער טיף-איבערצייגענדע מיטלען, פיהרט אייך מאיסי מיט אנ'אונפערגלייכער בעשיידענהייט, שטיל אונגעמיטליך נאך זיך נאך זיין העלד פונאנדערעפענענדיג און פונאנדערוויקלענדיג פאר אייך די נשמה פון זיין געשטאלט.

דער הויפט - מאטיוו פון מאיסיס שאפונג, איז דאס געגענשטעלען זיך צו די פאראורטיילען פון דער היינטיגער געזעלשאפט מיט אלע איהרע שוואכקייטען, מאיסי איז אפשר דער איינציגער שוישפילער פרייריינער, וואס וועקט די געזעלשאפט, וואס רופט איהר צו א רעאלען און טיפען בליק אויפ'ן לעבען.

מאיסי'ס ארט פון שפילען, זיין ארטיסטישע טעכניק איז אזוי ווירטואז און ריין געשליפען, אז מיט קיין איין שטריך לאזט ער אייך נישט פיהלען זיין אייגענעם איך, מאיסי דעם אקטיאר, אין לויף פון דער גאנצער פארשטעלונג לעבט און ווירקט פאר אייך נאר און אויסשליסליך די פערזאן, וואס בעלאנגט צו דער פיעסע, צו איהר אומגעבונג. און דאס ווערט דערגרייכט מיט דער גרעסטער שפארזאמקייט און סצענישע מיטלען פון בעאיינפלוסען דעם אודיטאריום ארויסווייזענדיג דערביי א שארף אויסגערעכענטע שפיל אויף קאנטראסטען.

מאיסי'ן זעהען אויף דער ביהנע הייסט בילדען זיך, מאיסי'ס שפילען דורכפיהלען און פערשטעהען הייסט גייסטיג וואקסען.

*

אויסערליך מאכט מאיסי נישט גלויבען אין זיין גרויסען טאלאנט. זיין פיגור, כמעט נישט שעהן און וואכעדיג, טראגט א בעזונדער אויסדרוק אין געזיכט, אין די אויגען ע ר נ ס ט אויף די ליפען שמייכעל. אויסער דער ביהנע איז מאיסי דער איינפאכסטער, רעאלער און גוטמוטיגסטער מענש. עס רעדט פון איהם ארויס א שטילע אומטעלבארקייט, אונגלויבליכע צוריקגעהאלטענקייט, העכסט צוגענגליך צו יעדען, איבערראשט ער אייך מיט זיין תמימות, וואס טראגט אין זיך א רוהיגע ווארימקייט פון די ערשטע ווערטער, פון דער ערשטער בעריהרונג מיט איהם פיהלט מען זיין דירעקטקייט, וועלכע איז אזוי אונגעקינצעלט, די ווייכקייט פון זיין ארט אונטערהאלטען לייגט זיך [illegible] א צארטער סאמעט אויפ'ן צוהערער. ס'ווילט זיך איהם הערען און הערען. זעלבסטפערשטענדליך איז מאיסי עמפפינדליך צו יעדער קינסטלערישער ערשיינונג. גאסטראלירענדיג אין מאסקווע אין 1924 איז ער געקומען אין „הבימה" פערגניגען זיך פאר דער גרעסטער שאפונג פון דעם יונג - פערשטארבענעם געניאלען וואכטאנגאוו.

ער האט בייגעוואוינט, די דאן נאך גאר פרישע, אויפפיהרונג פונ'ם „דיבוק" זיין בעגייסטערונג איז געווען אהן א ברעג, ווי א קינד וואס האט ענטפלעקט א סיורפריז, האט ער זיך געפרעהט מיט דער פארשטעלונג. אלע אנטיילנעהמער זענען איהם געווארען נאהענט און טייער. לאנג לאנג האט ער זיך נישט געקענט שיידען מיט דע „הבימה" חברה. קוים ס'האט זיך אראפגעלאזט דער פארהאנג האט ער זיך געלאזט צו דער ביהנע, אום נעהנטער צוצוקוקען זיך צו די מענשען, צו די גרימען ער האט ווי געאטעמט מיט יעדער איינצעלהייט פון דער פארשטעלונג, פונאנדערפרעגענדיג וועגען איהר ענטשטעהונג און אזוי ביז שפעט אין דער נאכט האט ער געשאטען מיט שבחים פאר וואכטאנגאוו'ען. פאר די קינסטלער, פאר יעדען איינעם פון ד ישוישפילער, וועלכע זענען געווען טיף גריהרט פון זיין ווארימער אויפמערקזאמקייט.

שפעטער ביי יעדער געלעגענהייט, ביי יעדער בעגעגעניש מיט דער „הבימה" לעצטענס אין ווין און נישט לאנג צוריק אין בערלין, האט ער איהר צוגעטיילט די גרעסטע הארציגקייט.

אין זיין פערזאן האט די „הבימה" און דורך איהר די יודישע קונסט געוואונען איינעם פון איהרע טייערסטע פריינד.

מ. הרי.

דער גרעסטער שפיאנאזש-פראצעס אין דער וועלט-געשיכטע

די תביעה פון גראף טילינסקי צו דער יאפאנישער רעגירונג.

די פאליטישע וועלט, וועלכע ווערט גאנץ אפט איבערראשט דורך פאקטען און כל'ערליי פאליטישע שמד-שטיק פון איין מלוכה געגען דער אנדערער, איז דאסמאל אויף א רעכטען אמת נתפעל געווארען פון א מעשה נורא, וואס זינט עס עקזיסטירט „הינטערקוליסען" איז נאך נישט געהערט געווארען אזא מין פאליטישער שפיאנאזש-פראצעס, וואס וועט היינטיגען חודש פארקומען אין לאנדאן.

די העלדען פונם פראצעס? די יאפאנישע רעגירונג, די מלוכה'שע יאקאהאמא באנק און רוסישע גענעראלען, וואס האבען פערקויפט די „הייליגע" מלחמה געגען די יאפאנער און דערפאר בעקומען וועקסלען פון דער יאפאנישער רעגירונג אויף דער סומע פון 138 מיליאן יאפאנישע יען, אויסגעשטעלט אויף דריי טערמינען. דער לעצטער טערמין אויפ'ן דריטען וועקסעל פון 46 מיליאן יען איז געווען אין יאהר 1926, אלזא 21 יאהר נאך דער רוסיש-יאפאנישער מלחמה, אויך די ערשטע צוויי וועקסלען אויף דער סומע פון 92 מיליאן יען האט די יאפאנישע רעגירונג נישט אויסגעצאהלט, מחמת איהרע אייגענטימער: גענעראל וולאדידיר וואראסקי איז אין יאהר 1910 ערמארדעט געווארען דורך א „געהיימער האנד" (לייען יאפאנישע...) און אויך גענעראל אלעקסיי פיאדאראוו איז אויף א געהיימניספולען אופן פערשוואונדען געווארען, נאר גראף דאאר טילינסקי, דער דריטער קארפען-קאפ פון דער גרויסער ירושה 46 מיליאן יען לעבט עד היום און מאהנט, אויפ'ן סמך פון דעם וועקסעל, דאס געלד ביי דער יאפאנישער רעגירונג.

אז די געשיכטע איז אנ'אמת'ע, זאגט עדות די פריינדין פון דעם פראגער יודישען מיידעל סאניע שווארצשטיין—אנעטא פאלאקאווא (די טאכטער פון א צארישען מאיאר, וועלכע לעבט אלס אימיגראנטען אין פראג). אנעטא פאלקאווא דערצעהלט, אז זי האט זיך בעקענט מיט סאניע שווארצשטיין אין אדעס, ווען זי איז נאך געווען גענעראל סטעסעל'ס א געליבטע. שפעטער, ווען גענעראל סטעסעל איז פערראכטעט געווארען פון דער רוסישער געזעלשאפט פאר דער מפלה, צוזאמען מיט גענעראל קוראפאטקין, האט סאניע שווארצשטיין געשלאסען יד-אחת מיט אלעקסיי פיאדאראוו, וואס איז שפעטער פערשוואונדען געווארען אויף א געהיימניספולען אופן.

אנעטא פאלאקאווא האט אין צוזאמענהאנג מיט דעם בעפארשטעהענדען גרויסען שפיאנאזש-פראצעס, דערצעהלט פאר פערטרעטער פון דער פרעסע אינטערעסאנטע איינצעלהייטען וועגען איהר יודישער פריינדינ'ס לעבען, וואס האט בשעת דעם רוסיש-יאפאנישען קריג געשפילט אזא אנגעזעהענע ראלע און האט גורם געווען צו דעם גרויסען פערראט א דאנק איהר איינפלוס אויף דער אדמיראליטעט פונם רוסישען פלאט און אויף גענעראל סטעסעל, וועמען זי האט שפעטער אזוי מיאוס פערראטען...

די יאפאנישע רעגירונג פרובט אויף א דיפלאמאטישען וועג צו פערטושען די גאנצע שפיאנאזש אנגעלעגענהייט און וואלט שוין מרוצה געווען אויסצוצאהלען דעם ענערגיש מאנענדען גראף טיליסקי

(ווייטער זעה 7-טע זייט).

לאדז
13 פעברואר 1928

דאס לאדזער לעבען

לאדז
13 פעברואר 1928

13
מאנטאג
כב
שבט תרפ"ח

פעברואר
זון-אויפגאנג 7.13
זון-אונטערגאנג 4.32
לענג פון טאג 8.19

הכנות צו די סיים=וואהלען.

געוו. דעפ. ווישליצקי אין לאדז.

(§) אין לאדז האט די פאריגע וואך מיטוואך און דאנערשטאג געווילט דער געוועזענער דעפוטאט ווישליצקי. ער האט אפגעהאלטען א גאנצע רייה קאנפערענצען וועגען די וואהל-ענינים און צווישען אנדערען געהאלטען א רעפעראט אויפ'ן צוזאמענפאהר פון די האנדווערקער אין לאקאל אויף זאוואדזקא 5.

אין סוחרים-פעראיין (פיעטרקאווער 73) איז פארגעקומען א זיצונג געווידמעט די וואהל-פראגען. אין דער זיצונג האבען אנטייל-גענומען פארשטעהער פון צענטראלען סוחרים-פעראיין, פון לאנדעס פעראיין, פון די אינדוסטריעלער, פון סוחרים דעטאליסטען און אנדערע ווירטשאפטליכע אינסטיטוציעס.

עס איז געוועהלט געווארען א פרעזידיום פון וואהל-קאמיטעט און וועלכען עס זענען אריינגעגאנגען די ה"ה מינצבערג, ווייצמאן און הערץ.

א געשלעג אויף א פ.פ.ס.ישען מיטינג.

(§) נעכטען אינדערפריה איז אין קינא „קאלאסעאום" (זשגאווסקא 74) פארגעקומען א פארוואהל-מיטינג צוזאמענגערופען פון די פ.פ.ס. צוליב דעם, וואס אויף דעם מיטינג האבען זיך צוזאמענגעקליבען א גרויסער עולם מענשען האט מען נאך פאר 10 א זייגער געשלאסען דעם קינא-טעאטער און א גרויסער עולם מענשען זענען געבליבען אין דרויסען. אין א געוויסען מאמענט האבען די פערבליבענע אויסער דעם טעאטער געפרובט זיך אריינרייסען אין זאל. די מיליציע פון פ.פ.ס. האבען דעם אריינדרינגען פון זייטיגע פערזאנען געשטערט. עס האט אויסגעבראכען א געשלעג, בעת וועלכען עס זענען פערוואונדעט געווארען א גאנצע רייה פערזאנען. דאס געשלעג האט איבעררייסען די פאליציי, וועלכע איז אנגעקומען אויפ'ן ארט פון געשעהעניש.

נאכ'ן געשלעג איז דער מיטינג ווייטער פארטגעזעצט געווארען. מיט א זעהר געלונגענע רעדע איז ארויסגעטרעטען וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי. עס איז צום סוף אנגענומען געווארען א רעזאלוציע צו שטימען פאר דער ליסטע פון פ.פ.ס. נומער 2.

פרויען=קאמיטעט.

אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע איז פארגעקומען א גרויסע פרויען-פערזאמלונג. ה' ד"ר ראזענבלאט האט רעפערירט וועגען דער פאליטישער לאגע אין פוילען אין צוזאמענהאנג מיט די וואהלען צום סיים און סענאט. די אנוועזענדע האבען אויסגעדריקט זייער צושטימונג צו די קאסטולאטען פון יודישען נאציאנאלען בלאק ביים בלאק און די נאציאנאלע מינדערהייטען. עס פיז אויסגעוועהלט געווארען א ספעציעלער פרויען-קאמיטעט, וועלכער וועט אדורכפיהרען אנ'אויפקלערונגס-ארבייט לטובת דעם מינדערהייטען-בלאק צווישען די יודישע פרויען פון דער שטאט.

(ב) דער געכטיגע טאג איז שוין געוועזען

א וואהל=טאג אין פולען ברען

בלויז אין שטאט זענען פארגעקומען 24 מיטינגען. אויף די 2 מיטינגען פון פ. פ. ס. און די דייטשע סאציאליסטען זענען ארויסגעטראטען פרעזידענט זשעמענצקי און די געוועזענע דעפוטאטען קראניג און צערבע.

2 מיטינגען האט איינגעארדענט דער אומפארטייאישער בלאק צו שטיצען די רעגירונג.

(ב) היינט איז

דער לעצטער טאג,

ווען די רשימות פ ן די וועהלער וועלען נאך זיין ארויסגעלעגט פאר די וועהלער אויף דורכצוקוקען זיי. ביז איצט האבען זיך די וועהלער זעהר ווייניג אינטערעסירט; ס'האבען נאכקאנטראלירט בלויז די פערשידענע וואהל-קאמיטעטען.

(—) נעכטען איז פארגעקומען א רייה

וואהל=פערזאמלונגען און מיטינגען

פון יודישען נאציאנאלען בלאק ביים נאציאנאליטעטען-בלאק און פון „בונד" און „פועלי-ציון".

*

צוליב טומלען זענען דורך פאליציי אויפגעלעזט געווארען די מיטינגען פון יודישען נאציאנאלען בלאק ביים בלאק פון די נאצ. מינדערהייטען, וועלכע זענען איינגעארדענט געווארען אין לאקאל פון „בנות ציון" אויף זשגאווסקא גאס, און אין „ירדניה".

„קאכאנובקע"

דאנקט אלע, וואס האבען מיטגעהאלפען דעם ערפאלג פון מאסקען=באל.

דער קאמיטעט פון משוגעים-שפיטאל אין „קאכאנובקע" האלט פאר זיין פליכט אויף דעם וועג הארציג צו דאנקען אלע די, וועלכע האבען מיטגעהאלפען צו דעם ערפאלג פון דעם „גרויסען באל-מאסקאראד", וואס איז פארגעקומען דעם 21-טען יאנואר ד. י. און נעמליך: דעם גאנצען קאמיטעט די דאמען-בעל-הבית'טעס און הערען בעלי-הבתים פון באל. און ספעציעל די פארזיצער פון בעזונדערע סעקציעס דעם ה' פראקוראר שמיט, דיר. לוקאמסקי, ה' אלשעווסקי, אינזש. אדעראווסקי פרוי אינזש. מינקאוויטש, ה' דיקשטיין, ה' שענוויץ, די ה"ה יענדזשעיסקי, פיעטרקאווסקי, בערגער, פולקאווניק פאגעל, ארכ. קאכאן, אינזש. לעווי, פירמע ראב, זינגער אין פאביאניץ פאר דעם אומזיסטען פאפיר אויף דעקאראציעס. די אלע, וועלכע האבען געגעבען אומזיסטע פראדוקטען צום בופעט און בעזונדער דעם פובליקום, וועלכעס האט מיט זיין צאהלרייכען בעזוך אויסגעדריקט דעם גוטען ווילען אונטערצושטיצען דעם ציל פון באל.

דער קאמיטעט מאכט גלייכצייטיג בעקאנט, אז דער ביז-איצטיגער איינקונפט פון באל (נישט פאר אלע בילעטען איז נאך איינקאסירט געלד) מאכט אויס 12,000 זלאטעס.

1,000 זלאטעס

פאר אנווייזען אויף רוויבער

(—) דער לייטער פון אויספארשונגס-אמט, אויבער-קאמיסאר ווייער האט נעכטען פערעפענטליכט א בעקאנטמאכונג, לויט וועלכער עס ווערט בעשטימט 1000 זלאטעס בעלוינונג פאר דעם, וואס וועט אנווייזען אויף די פערשוינען, וועלכע האבען אויסגעפיהרט דעם רויב-אנפאל אויף דעם סוחר פנחס רובינשטיין, קאנסטאנטינער 42, בעת וועלכען ר'איז פערוואונדעט געווארען און ס'איז ביי איהם אוועקגערויבט געווארען א טשעק, מיט א גרויסע סומע געלד און וועקסלען.

לאווניק קוק

בעשטראפט מיט 100 זלאטעס

אין קרייז-געריכט איז פארגעקומען דער פראצעס געגען לאווניק קוק, אלס פעראנטווארטליכער רעדאקטאר פון דער דייטשער „פאלקסצייטונג". דער פראצעס געגען ה' קוק איז פערפיהרט געווארען פאר אנ'ארטיקעל אין דער דערמאנטער צייטונג.

דער אנגעקלאגטער האט זיך פערטיידיגט דערמיט, וואס דער דאזיגער ארטיקעל איז איבערגעדרוקט געווארען פון אנ'אנדער דייטשער צייטונג, וועלכע איז נישט קאנפיסקירט געווארען.

דאס געריכט האט פער'משפט דעם לאווניק קוק צו 100 זלאטיס שטראף.

פון „גאנג".

דאס 11-טע פראגראם, אונטער'ן נאמען „ליבענקע, נעהם אראפ די מאסקע" האט גרויס ערפאלג ביים פובליקום.

פון 1883 ביז 1906

צוגאב=פאבאר=קאמיסיע.

(ב) היינט קומט פאר אויף טראוגוטע 10 א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר די געבוירענע אין 1883 ביז 1906 וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צו מיליטער-דינסט.

צו דער פאבאר-קאמיסיע דארפען זיך צושטעלען די, וואס האבען דעם 1 אויגוסט 1927 געוואוינט אין שטח פון די פאליציי-קאמיסאריאטען 2, 3, 5, 8, 9 און 11.

ארבייטסלאזיגקייט

און אונטערשטיצונגען

(—) אויפ'ן שטח פון מלוכה'שען ארבייטס-פערמיטלונגס-אמט אין לאדז (די פאוויאטען: לאדזער, לאסקער, לענטשיצער, שיעראדזער און בזשעזשינער) זענען אין טאג פון 2/2 געווען פערעגיסטרירט 26,007 ארבייטסלאזע, פון זיי, אין לאדז אליין — 19,628.

אונטערשטיצונג האבען בעקומען 10,350 ארבייטער; אינטעלעקטועלע ארבייטסלאזע האבען בעקומען אונטערשטיצונג 1,293.

אין דער פערגאנגענער וואך האבען פערלוירען זייער ארבייט 435 ארבייטער און בעקומען 235 ארבייטסלאזע. דער אמט בעזיצט נאך 108 ארבייטספלעצער פאר ארבייטער.

אנ'אלטע געשיכטע,

אז אונזער ברוק איז פאס=קודנע.

(—) פרייטאג האט א פאך-קאמיסיע בראש פון לאווניק איזדעבסקי אדורכגעפיהרט א קאנטראל פון די ברוק-ארבייטען אויף נאווראט-גאס, וועלכע זענען אדורכגעפיהרט געווארען נאך דורכ'ן אלטען מאגיסטראט.

די קאמיסיע האט פעסטגעשטעלט, אז די ארבייטען זענען געפיהרט געווארען אונטער יעדער קריטיק און דער ברוק דארף שוין איצט פערריכט ווערען.

א מיטינג

פון האנדעלס=אנגעשטעלטע.

(—) דינסטאג אין אווענד קומט פאר אין האנדעלס-אנגעשטעלטען-פעראיין א מיטינג פון האנדעלס-אנגעשטעלטע וועגען דער עמעריטור-פערזיכערונג, און 8-שעהדיגען ארבייטס-טאג.

קאנפיסקירט

דעם „גלאס ראבאטניטשי".

(—) אויפ'ן בעפעהל פון רעגירונגס-קאמיסאר איז קאנפיסקירט געווארען דאס וואכענבלאט פון די רעכטע „נ.פ.ר." „גלאס ראבאטניטשי".

דאס וואכענבלאט איז קאנפיסקירט געווארען פאר אנ'ארטיקעל, אין וועלכען עס ווערט אנגעגריפען די פאליציי פאר איהר פערהאלטען זיך אויף וואהל-מיטינגען.

Dr.med.A.URYSON
ספעציאל-ארצט
פאר אינערליכע קראנקהייטען
קאנסטאנטינער 20, טעל. 35-85
נעהמט אן פון 3—5 נאכמיטאג. 887

אינפארמאציע=ביורא אדער אויספארשונגס=אמט?

דער ביוראקראטישער אויפטו פון אריינדרינגען אין אלע פריוואטע ענינים פון בירגער.

(—) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט דאס פינאנץ-מיניסטעריום ארויסגעגעבען אנ'אינסטרוקציע וועגען אינפארמאציע-ביוראס ביי די פינאנץ-קאמערען.

לויט דער דאזיגער אינסטרוקציע וועלען פון דעם 1 מערץ ה. י. ביי די פינאנץ-קאמערען געעפענט ווערען ספעציעלע אינפארמאציאנס-ביורא'ן, וועמענס אויפגאבע ס'וועט זיין „אויסצופארשען די ווירטשאפטליכע ערשיינונגען". צו דעם צוועק וועלען גזאמעלט ווערען גענויע ידיעות און מאטעריאלען וועגען די אומזאצען און הכנסות פון די שטייער-צאהלער. די ידיעות וועלען קודם כל צושטעלען דער שטעמפעל-אמט, אקציז און מאנאפאל-דירעקציע, שפירט- און טאבאק-מאנאפאל, זאלץ-פערקויפס-שטעלע, צאל-אמט א. א. וו.

חוץ מזה וועלען געזאמעלט ווערען ידיעות אין אלע אינסטיטוציעס און פירמעס אויף אלע געביטען פון ווירטשאפטליכען און אויך פריוואטען לעבען: וועגען מענשען, וואס האבען ארויסגענומען אויסלענדישע פעסער, קאנצעסיעס אויף בוי-אונטערנעהמונגען, וועגען מענשען, וואס קויפען בהמות, וועגען געלד-זענדונגען און וועקסעל-אינקאסא אויף פאסט, וועגען אלע באהןזענדונגען, וועגען פערזאנען, וואס וואוינען אויף זומער-וואוינונגען און קור-ערטער, וועגען הכנסה פון אומבעוועגליכע גיטער, וועגען ציוויל-פראצעסען אויף גרויסע סומען. די קראנקען-קאסע וועט צושטעלען ידיעות וועגען דער צאהל ארבייטער און אנגעשטעלטע פון די אונטערנעהמונגען; עס וועלען זיין אינפארמאציעס וועגען אנטיילנעהמער אויף דער בערזע, וועגען מענשען, וואס וואוינען אין האטעלען, וועגען טראנזאקציעס ביי אדוואקאטען און רעיענטען, וועגען שותפות-אקטען, וועגען היפאטעק-הלואות, וועגען אויטאר- און ליטעראריש-האנאראר, די באנקען וועלען צושטעלען ידיעות וועגען אלע טראנזאקציעס.

ווי מיר זעהען, איז די נייע פערארדנונג נישט געריכטעט אייפ'ן געביט פון אויסמעסטען שטייערען, נאר בעריהרט אין פיל פאלען די פליכט פון דערהאלטען פריוואט-געהיימניש און פיהרט איין קאנטראל אויף יעדען שריט פון בירגער. נאכמעהר די בעאמטע וועלען די ידיעות קענען זאמלען אויף א קאנפידענציעלען אופן און וועלען קענען אריינקוקען אין די ביכער, רעכנונגען און דאקומענטען פון פירמעס, רעיענטען און אדוואקאטען.

די אינסטרוקציע דרינגט אלזא אריין אין פריוואט-לעבען פונ'ם בירגער. דאס אינפארמאציע-ביורא האט דעם כאראקטער פון אנ'אויספארשונגס-אמט, וועמענס טעטיגקייט נעמט ארום דאס גאנצע פריוואטע לעבען פון בירגער. יעדער טריט פון בירגער וועט קאנטראלירט ווערען דורך אזא „אינפארמאטאר", וועמענס אויספארשונגס-אויג עס וועט היטען יעדע בעוועגונג.

די דאזיגע אינסטרוקציע איז אזא אויסדרוק פון ביוראקראטיזם, וואס דערפיהרט די שטייער-אבשאצונג ביז אבסורד. דיזעלבע אינסטרוקציע וועט זיכער ברענגען מעהר שאדען ווי נוצען, וועט האמעווען די בעוועגונג פון האנדעל און פריוואט-מענש; מ'וועט געהען אויף הינטערוועגען, וואו דאס אויג פון אינפארמאטאר זאל נישט קאנען צוקומען. די מלוכה מוז האבען עטוואס צוטרוי צו דעם שטייער-צאהלער, ווייל אנדערש וועט עס נישט ברענגען צום געווינשטען ציל.

דער דאזיגער נייער אויפטו פון פינאנץ-מיניסטעריום מוז ווי אמגיכסטען פערשווינדען.

„ריין=יודישע" אינסטיטוציעס...

אביסעל סאפיסטיק פון ג. וויצע-פרעזידענט וואיעוואודזקי.

(—) אין צוזאמענהאנג מיט'ן לעצטען בעשלוס פון שטאט-ראט וועגען סובסידיעס פאר יודישע קולטור-אינסטיטוציעס האט זיך אין דער פוילישער פרעסע אנגעהויבען א דיסקוסיע וועגען דעם, וויפיל פראצענט ס'בעטרעפען די יודישע סובסידיעס פון דער אלגעמיינער סומע סובסידיעס.

דער מאגיסטראט האט שוין אין שייכות מיט דער דאזיגער דיסקוסיע פונאנדערגעשיקט א קאמוניקאט, אז די סומען פאר די יודישע אינסטיטוציעס בעטרעפען קוים 10 פראצ. פון דער אלגעמיינער סומע סובסידיעס.

דער געוועזענער וויצע-פרעזידענט קאן נישט אויסשטעהן דעם היזק און האט אין נעכטיגען „ראזוואי" אפגעדרוקט א לאנגען בריף וועגען דעם, אז דער מאגיסטראט איז נישט גערעכט, ווייל דער סכום פון די יודישע סובסידיעס בעטרעפט גאנצע 46 פראצ.

וואו איז אלזא דער טעות? און נישט ווילענדיג גיט אינזש. וואיעוואודזקי אליין ערקלערונגען וועגען דעם. אט רעכענט אינזש. וואיעוואודזקי, אז די סובסידיעס פאר'ן פוילישען טעאטער, פילהארמאניע, גימנאזיע אויפ'ן נאמען שטשעניעצקא, סטיפענדיע אויפ'ן נאמען פון פרעזידענט נארוטאוויטש און נאך און נאך—דאס זענען נישט קיין פוילישע און דריבער דארף מען דאס נישט רעכענען אויפ'ן חשבון פון די פאלאקען.

דאס הייסט א רעכנונג... מיט א ווארטצייכען, איצט ווייסען מיר שוין פארוואס אינזש. וואיעוואודזקי האט נישט געוואלט געבען קיין סובסידיעס פאר יודישע קולטור-אינסטיטוציעס, הפנים, ער האלט, אז די גימנאזיע אויפ'ן נאמען פון שטשעניעצקא, דאס פוילישע טעאטער א. א. וו. זענען ריין יודישע אינסטיטוציעס.

סענסאציעס נאָך סענסאציעס

זענען די אָנגעגעבענע קאַנדידאַטען-ליסטעס צו דער לאָדזער קהלה-פערוואַלטונג.

„בונד“ און „פּועלי-ציון“ אויף א פערבינדונגס-ליסטע.

נעכטען איז געווען דער לעצטער טאָג אויף אַריינצוטראָגען קאַנדידאַטען-ליסטעס צו דער פערוואַלטונג פון דער יודישער קהלה. אַ גאַנצען טאָג האָט אין דער קהלה געקאָכט ווי אין אַ קעסעל. פערטרעטער פון אַלע וואַהל-קאָמיטעטען זענען אַ גאַנצען טאָג געקומען און אַוועקגעגאַנגען און ליסטעס האָט קיינער נישט אַריינגעגעבען. מ'האָט געוואַרט אויף סענסאַציעס, געמאַכט פער שידענע אויסרעכנונגען און ערשט אין אָוונט האָט מען זיך טאַקי דערוואוסט וועגען אַ גאַנצער רייה סענסאַציעס. 5 מינוט פאַר 9 האָט אַריינגעטראָגען די ערשטע ליסטע דער בעפולמעכטיגטער פון ד ציוניסטען ה' א. שאַפּירא. די ליסטע האָט בעקומען דעם נומער 1 און אויף איהר פיגורירען אַלס קאַנדידאַטען: ק. ניימאַן, א. י. ברזשעזשינסקי, ר. האָפּמאַן, ל. אוריסאָן, ק. לעווענטאָן, **פיינבערג.**

ווי מ'זעהט פון דער ליסטע זענען די „מזרחי“ נישט פערטראָטען. ס'שטעלט זיך ארויס, אז די „מזרחי“ האָט געפּאָדערט פאַר זיך 2 זיכערע ערטער אין דער פערוואַלטונג ווען מ'האָט עס זיי אָבגעזאָגט, האָבען זיי זיך אינגאַנצען צוריקגעצויגען און האָבען בדעה נאָך די וואַהלען אפילו אָברופען זייער פער-טרעטער אין קהלה-ראַט.

באַלד נאָך דעם האָט אַריינגעגעבען די ליסטע דער פערטרויאונגס-מאַן פון דער אגודה. די ליסטע האָט בעקומען דעם נומער 2. און אויף איהר פיגורירען אַלס קאַנדידאַטען די ה"ה ל. מינצבערג, ה. בערגער, שוואַטלאַווסקי, י. וואָידיסלאַווסקי, קראַקאָווסקי, זאַמערפעלד, ל. פּליוואַצקי, ארוו. ווייצמאַן. דאָס איז געווען

סענסאַציע נומער 1.

די ראַדאָמסקער חסידים, וועלכע זענען ביז דער לעצטער צייט געגאַנגען מיט די אונפּאַרטייאישע זענען אַריבער צו דער אגודה און האָבען פאַר זייער איינצעלנער שטימע זיי געגעבען אַ זי-כערען מאַנדאַט אין דער פערוואַלטונג. די אונטערהאַנדלונגען, וואָס די אונ-פאַרטייאישע האָבען נעכטען געפיהרט מיט די ראַדאָמסקער חסידים האָבען שוין די זאַך נישט געענדערט און די ראַדאָמ-סקער וועלען שטימען פאַר דער אגודה. אַ פאָר מינוט שפּעטער האָט אַריינ-געטראָגען אַ ליסטע פון די אונפּאַרטיי-אישע זייער פערטרויאונגס - מאַן פרנס וואָידיסלאַווסקי. דאָ איז געקומען די

סענסאַציע נומער 2.

אויף דער ראָזינער ליסטע, וועלכע איז פערבונדען מיט דער ציוניסטישער, פי-גורירען אַלס קאַנדידאַטען צו דער פערוואַלטונג דער ביז איצטיגער פּרע-זעס ב. רוס, מענדעל מאַקאָווער, א. ש. וואַלדפיש, ווייסמאַן א. אַנר. די סענסאַציע בעשטעהט אין דעם, וואָס ה' מאַקאָווער איז אַנ'עלטערער שוואָגער פון ה' מינצ-בערג און אין פאַל, אַז זיי וועלען ביידע געוועהלט ווערען, וועט ה' מינצבערג מוזען אַלס יונגערער אָפּטרעטען, ווייל 2 שוואָגערס קענען איינצייטיג נישט זיין קיין ראָזאָרעס. אויף אַזאַ אופן ווילען די אונפּאַרטייאישע פּטור ווערען פון זייער שטאַרקסטען געגנער אין דער קהלה.

די אגודה טענה'ט, אַז הגם ה' מאַקאָווער וואוינט אין לאָדז, איז זיין גאַנץ געזינד אין אַ גיט הינטער סטריקאָוו און דערפאַר קען ער נישט בעטראַכט ווערען פאַר אַ לאָדזער תושב. די אונ-פאַרטייאישע אָבער ענטפערן דערויף אַז ה' מאַקאָווער האָט אין לאָדז אַ דירה וואוינט אין לאָדז, וואו ער איז איינ-געמעלדען און ועל כולם צאָהלט ער עטאַט אין דער לאָדזער קהלה.

נאָכדעם זענען געקומען די „פּועלי ציון. זיי האָבען אָבער די ליסטע נישט אַריינגעגעבען או [געוואַרט אויפ'ן בונד, כדי זיך נישט צו פערטוישען מיט די טראַדיציאָנעלע נומערן. אַ פאָר מינוט נאָך 9 איז אָנגעקומען דער פערטרעטער פון בונד און דאָ איז בעוואוסט געוואָ-רען די

סענסאַציע נומער 3.

בונד, וועלכער האָט בעקומען דעם נו-מער 4, און „פּועלי-ציון“, וועלכע האָט בעקומען דעם נומער 5, האָבען געשלאָ-סען אַ פערבינדונגס - ליסטע.

אויף דער ליסטע פון בונד פיגורירען זעלמאַנאָוויטש, מאָרגענטאַלער, פערגאַ-מענט, ליכטענשטיין. אויף דער ליסטע פון פּועלי ציון — ציטרינאָווסקי, צדעל-מאַן, פעדער, קאגאַן, וואָלינסקי.

אין די קולואַרען האָט דערווייל גע-קאָכט. די אגודה האָט געוואָלט אויס-נוצען דעם מאָמענט, וואָס דער פּאָרזי-צער פון דער קהלה איז נישטאָ אין לאָדז, און אַיילט מיט די וואַהלען, אַז זיי זאָלען פאָרקומען, וואָס ניכער ווי די אונפּאַרטייאישע גיבען איבער, קען ה' בורזינער בעוויזען צו קומען פון אויסלאַנד ערשט מיטוואָך פריה.

די קאָמיסיע האָט בעשטימט אַ טערמין צו די וואַהלען — 5 טעג; אין די טעג איז אַריינגערעכענט געוועזען שבת כדי די געגנער זאָלען נישט קענען האָ-בען קיין טענות, אויב שבת וועט די קהלה זיין געשלאָסען, האָט די אגודה אַריינגע זעצט שבת א קריסט אין קהלה וועלכער זאָל אָננעהמען די ליסטעס, אויב מ'וועט זיי ברענגען. ביי די פרומע יורען, האָט עס, נאַטירליך, אַרויסגערופען אַ פער-דרוס.

אַ פאָר מינוט שפּעטער איז בעוואוסט געוואָרען, אַז די ציוניסטען און אונ-פאַרטייאישע האָבען אַריינגעטראָגען אַ פּראָטעסט געגען דעם, וואָס דער קהלה-ראַט ליידט איין אויף זיינע זיצונגען דעם פאָלקיסטישען קהלה-ראַטמאַן ה' גאָלד-בערג. זיי ווייזען אָן אין זייער פּראָטעסט אַז די פאָלקיסטישע פראַקציע האָט געהאַט איין פערטרעטער אין קהלה-ראַט אַדוו. ווייצמאַן, ווען ער איז געוועהלט געוואָרען אין דער פערוואַלטונג, איז אויף זיין אָרט אין ראַט איז אריין דער קאַנדידאַט פון זיין ליסטע ה' קאַהאַן. לויט 42 § פון קהלה-געזעץ בעקומט די ליסטע אַזוי פיל פערטרעטער וויפיל מיטגלידער ס'ווערען געוועהלט אין דער פערוואַלטונג. אַזוי ווי דער איינציגער קאַנדידאַט ה' קאַהאַן האָט זיך פון זיין מאַנדאַט אָפּגעזאָגט דעם 22-טען אַפּריל 1927 האָט די ליסטע מעהר נישט קיין קאַנדידאַטען און ה' גאָלדבערג האָט נישט געהאַט קיין רעכט צו בעטייליגען אין די זיצונגען פון ראַט, דעריבער פערלאַנגען די אונטערגעשריבענע, אַז די זיצונג פון ראַט, וואו ס'איז געוועהלט געוואָרען די וואַהל-קאָמיסיע זאָל ער-קלערט ווערען פאַר אונגילטיג, ווייל אין איהר האָט זיך בעטייליגט ה' גאָלד-בערג, און אַז ס-זאָל בעשטימט ווערען אַ נייע ראַט-זיצונג, וואו ס'זאָל גע-וועהלט ווערען אַ נייע וואַהל-קאָמיסיע.

די זיצונג פון דער קאָמיסיע אויף אָנצונעהמען ליסטעס איז געשלאָסען גע-וואָרען אַרום 10 אַ זייגער און דאַן האָט זיך אָנגעהויבען די געשלאָסענע זיצונג פון דער קאָמיסיע.

בנוגע די רעכט פון ה' גאָלדבערג, איז בעשלאָסען געוואָרען אָנצופרעגען אין וואָיעוואודזטווע, וויפיל קאַנדידאַטען ס'האָט אַ ליסטע פון מיטגלידער פון קהלה-ראַט, ווייל דער § 42 פון קהלה-געזעץ איז פאַר דער וואַהל - קאָמיסיע נישט געווען קלאָר.

היינט, 9 אין אָוונט וועט זיין אַ ווייטערדיגע זיצונג פון דער וואַהל-קאָמיסיע, וואו אַלע פראַגען וועלען ענטגילטיג דעצידירט ווערען.

אַנ'אמת'ער עסקן בצרכי ציבור,

וואס זאַמעלט צונויף און לאָזט זיך איבער...

די פאָליציי פון 5. קאָמיסאַריאַט האָט אַרעסטירט די ברידער שוואַרץ (שאָפּנאַ 5).

זייט אַ לענגערע צייט האָט זיך אין די יודישע גאַסען פון שטאָט בעוויזען אַ יונגעמאַן, וואָס האָט געזאַמעלט קליידונג, שיך און וועש און אַמאָל אויך געלט אין מזומן.

ווי ער פלעגט זאָגען האָט ער עס געזאַמעלט פאַר די פּאָגראָם-געליטענע אין רומעניען און אין אוקראַינע, וועל-כע געפינען זיך אין די מאַגיסטראַטס־שע באַראַקעס אין ראַדאָגאָשטש.

אין די הייזער וואו ער פלעגט איינמאָל עפּעס קריגען, פלעגט ער שוין ווערען אַנ'אָפּטער, אפילו אַביסעל צו אָפּטער גאַסט.

דערביי פלעגט ער רעדען ליטוויש, וואָס ס'האָט איהם טאַקי „פערשיט“.

ס'האָט אַרויסגערופען אַנ'אומצוטרוי צו איהם.

איינער פון די, וואָס האָט איהם געשענקט אַנ'אַנצוג פאַר די פּאָגראָם-געליטענע האָט איהם בעמערקט אויף דער פּיעטריקאָווער גאַס מיט אַ פּעקעל אַלטוואַרג אין האַנט. ער האָט באַלד אַנגעוויזען אויף איהם אַ פּאָליציאַנט, וועלכער האָט איהם שוילעגיטימירט און פעסטגעשטעלט, אַז ער הייסט דוד שוואַרץ און איז שוין בעגאַנגען אַ רייה גנבות.

בעת דער אויספאָרשונג, האָט ער זיך מודה געווען, אַז די צונויפגעקלי-בענע וועש און זאַכען פלעגט ער אָפּ-געבען זיין עלטערען ברודער, וועלכער פלעגט עס פערקויפען.

בעת דער רעוויזיע אין שוואַרצ'ס וואוינונג האָט מען געפונען פיל קליי-דונג און וועש.

ביידע ברידער זענען אַרעסטירט.

מוֹריצי מינקאָווסקי אין לאָדז.

צו דער ערעפנונג פון זיין אויסשטעלונג.

נעכטען איז געקומען קיין לאָדז און פערפאָהרען אין „גראַנד-האָטעל“ דער בעריהמטער יודישער קונסט-מאָלער מוֹ-ריצי מינקאָווסקי מיט זיין פרוי.

די פייערליכע ערעפנונג פון מינקאָוו-סקי'ס הערליכער בילדער-אויסשטעלונג קומט פאָר אונווידעררופליך שבת, דעם 18-טען פעברואר אין „גאָלדענעם זאַל“ פון „גראַנד-האָטעל“ און וועט דויערן אינגאַנצען 10 טעג.

מינקאָווסקי שטעלט איצט אויס אַנ'-ערך 40 שאַפונגען פון יודישען לעבען, וואָס מיט זייער רייך און צויבער פער-שאַפען זיי דעם צושויער אַנ'אמת'ן נחת-רוחני.

מינקאָווסקי'ס לעצטע בילדער-אויס-שטעלונג אין וואַרשאָ איז אַדורך מיט אַ גרויסען ערפאָלג און איז געווען דער טאָג-געשפרעך פון דער וואַרשאָווער יו-דישער און נישט-יודישער בעפעלקערונג.

אויך לאָדז ערוואַרט מיט שפּאַנונג די ערעפנונג פון דער בילדער-אויסשטעלונג פון דעם גרויסען מייסטער פון פאַרב — מוֹריצי מינקאָווסקי.

וועגען אַ פאָסטען אין קראַנקען-קאַסע

פאַר אינזש. וואָיעוואודזקי.

(—) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פערוואַלטונג פון דער קראַנקען-קאַסע איז צוו. אַנד. בעהאַנדעלט גע-וואָרען די פראַגע וועגען אָננעהמען דעם געזוו. וויצע - פּרעזידענט וואָיעוואודזקי אויף דעם אַמט, וועלכען ער האָט פער-נומען אין דער קראַנקען-קאַסע, איידער ער איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס וויצע-פּרעזידענט. דער ענין איז שוין איינמאָל בעטראַכט געוואָרען און איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

איצט האָט זיך אינזש. וואָיעוואודזקי נאָך אַ מאָל געווענדעט מיט אַ בריף וועגען דעם זעלבען ענין. די ווענדונג האָט אַרויסגערופען אַ הייסען וכוח. די סאָציאַליסטישע פראַקציע איז געשטאַ-נען אויפ'ן שטאַנדפונקט, אַז דער בע-שלוס דאַרף נישט רעווידירט ווערען, ווייל די נ.פ.ר.-פראַקציע האָט בשעתו אויפ'ן אָרט פון אינזש. וואָיעוואודזקי בעשטימט דעם ה' גאַלינסקי, וועלכער איז אויך אָנגענומען געוואָרען.

לייה-ביבליאָטעק

אויפ'ן נאָמען פון

א. איזענשלאָס

נ' פּאַלודניאָווא 11

איז אָפען מאָנטאָג און מיטוואָך פון 5—9 אָוונט, שבת — פון 10—1 מיטאָג און פון 4—9 איז אָוונט.

מ'האָט זיך „צובוצקעט“

אבגעביסען אַ ליפּ, געמאַכט 4 מעסער-וואונדען.

(§) לעאָקאַדיאַ באַרטשאַק און מיכאַל קשעמענעצקי האָבען זיך צוקריגט. אין דער מחלוקה האָבען זיך אַריינגעמישט די שכנים גאַראַק און גיניעווסקי. בעת דער קריגערייַ האָט גיניעווסקי זיך אַ וואָרף געטון אויף גאַיאַק'ן און איהם אָבגעביסען אַ שטיק פון דער אויבער-שטער ליפּ. ס'האָבען זיך אַריינגעמישט די אַנדערע שכנים און ס'זענען ענט-שטאַנען צוויי קריגערישע צדדים. דער-ווייל האָט אימיץ אויסגעלאָשען די לאָמפּ ווען ס'איז צוריק געוואָרען ליכטיג, האָט מען געפונען ליגען קשעמיענעצקי'ן אויף דער פּאָדלאָגע פערוואונדעט 4 מאָל מיט אַ מעסער. דאָס האָט אָבגעטון לעאָקאַד-יאַ באַרטשאַק. די אַרויסגערופענע פּאָ-גאָטאָוויע האָט אַלע פערוואונדעטע ער-טיילט הילף.

שווער פערוואונדעט

מחמת אונפאָרזיכטיגקייט.

(§) יוזעף גראַבאָווסקי, אַ פּאָליציאַנט פון 11 פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט האָט בע-טראַכט זיין רעוואָלווער, און אַריינגע-קוקט אין דער רעוואָלווער-לופע. דער-ווייל איז געפאַלען אַ שאָס און די קויל האָט דורכגעשאָסען גראַבאָווסקי'ן די נאָז און דעם שטערן. אין אַ שווערען צושטאַנד האָט די פּאָגאָטאָוויע אָפּגע-פיהרט גראַבאָווסקי'ן אין פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאָל.

פון די אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

היינט ביינאַכט דיזשורידען פאָלגענ-דע אַפּטייקען: מ. ליפּיעץ (פּיעטריקאָ-ווער 193), ע. מילער (פּיעטריקאָווער 46), וו. גראַשקאָווסקי (קאָנסטאַנטינער 15), א. פערעלמאַן (ציגעל-גאַס 64), ה' ניעוויאַדאָווסקי (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 37), ס. יאַנקעלעוויטש (אַלט-מאַרק 9).

גייסטיג-קראַנקער

בעגעהט זעלבסטמאָרד.

(§) דער גייסטיג - קראַנקער וואַלאַדי-סלאַוו פּאַווליטשעק (ליפּאָווע 58), האָט בעת אַנ'אָנפאַל פון משוגעת זיך איבער-געשניטען דעם האַלז. פּאָגאָטאָוויע האָט איהם אין אַ האָפנונגסלאָזען צושטאַנד אָבגעפיהרט אין שפּיטאָל שוו. יוזעף.

ווינטער-פאָהר-פּלאַן

גילטיג ביז דעם 16-טען מאַי 1928.

לאָדז-קאַלישער באַהן:

געהען אָפּ קיין:

וואַרשאָ	8.14, 6.41, 7.14, 13.15, 13.47, 19.13.
פּויזען	8.00, 12.04, 12.57, 21.58, 23.14.
קראַקאָ	20.35.
פּויזען (דורך קוטנאָ)	9.05, 23.58.
דאַנציג	20.15.
קעמפּנאָ—לעשנאָ	2.01.
אָסטראָוו	18.35.
קאָלושקי	8.10.
לעמבערג	15.25.
לאָוויטש	19,38.
ציעכאָצינעק	9.03.
פּלאָצק	20.15.
לובלין	15.25.
קאַטאָוויץ	20.35.
קוטנאָ	14.00.

קומען אָן פון:

וואַרשאָ	1.46, 10.39, 11.56, 12.44, 21.43, 23.06.
פּויזען	6.33, 6.59, 13,32, 18.40, 19.05.
קראַקאָ	6.38.
פּויזען (דורך קוטנאָ)	8.43, 13.45.
דאַנציג	8.43.
קעמפּנאָ—לעשנאָ	2.59.
אָסטראָוו	8.53.
קאָלושקי	18.05.
לעמבערג	10.40.
לאָוויטש	7.43.
ציעכאָצינעק	20.13.
פּלאָצק	20.13.
לובלין	10.40.
קאַטאָוויץ	6.38.
קוטנאָ	22.05.

לאָדז-פאַבריקס-באַהן:

געהען אָפּ קיין:

וואַרשאָ	1.40, 7.50, 11.50, 14.25, 15.20, 18.05, 18.55, 20.10.
קראַקאָ און לעמבערג	15.20, 20.10, 23.45.
קאָלושקי (פערבונדען מיט טאָמאַשאָוו און פּיעטריקאָוו)	1.40, 7.00, 11.50, 14.25, 15.20, 18.05, 20.10, 23.45.
סקאַרזשיסקאָ	1.40, 15.20, 19.10.
סאָסנאָוויץ	1.40, 11.50, 14.25, 15.20, 20.10, 23.45.
טשענסטאָכאָוו	16.25.
טאַרנאָברזשעג	9.30

קומען אָן פון:

וואַרשאָ	1.55, 4.40, 10.40, 14.40, 16.33, 22.15, 22.45.
קראַקאָ און לעמבערג	4.40, 7.21, 20.25.
קאָלושקי (פערבונדען מיט טאָמאַשאָוו און פּיעטריקאָוו)	1.55, 4.40, 7.21, 8.15, 10.40, 14.40, 20.25, 22.15.
סקאַרזשיסקאָ	4.40, 10.40, 13.25.
סאָסנאָוויץ (פערבונדען מיט קריניץ)	4.40, 7.21, 14.40, 20.35.
טשענסטאָכאָוו	9.35.
טאַרנאָברזשעג	19.55.

א גרויסע וועקסעל=אפערע

איז ענטדעקט געוואָרען אין ווארשא.

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש).

די פאָליציי האָט איצט ליקווידירט אַ פרישע גרויסע וועקסעל - אַפערע; דאָס מאָל — פון דער מאַנופאַקטור־בראַנזשע פאַסירט האָט עס ביי פאָלגענדע אומשטענדען:

אין וואַרשאַ איז געוועזן גוט באַקאַנט אַלס געלד־פעלשער אַ געוויסער אַברהם טשערווינסקי (רויעלנאַ 5).

בעת מען האָט לעצטענס ענטדעקט די צענטראַלע פון די געלד־פעלשער, האָט דער אויספאָרשונגס־ריכטער פאַר ספּעציעלע ענינים סקאַושינסקי פעראָרדענט אויך צו אַרעסטירען טשערווינסקי׳ן אָבער עס איז איהם געלונגען פריהער נעלם צו ווערען.

אין דער וואוינונג אויף רויעלנאַ איז פערבליבען טשערווינסקי׳ס פרוי חנה מיט 2 קינדער. פערשטעהענדיג, אז דער מאַן קאָן זיך שוין נישט אומקעהרען קיין פוילען האָט זי בעשלאָסען צוזאַמען מיט די קינדער אָפּפאָהרען צום מאַן און כדי צו שאַפען זיך דערויף די נעהעריגע געלד־מיטלען, האָט זי געמאַכט אַזאַ קונץ:

דער מאַן האָט איהר צוגעשיקט אונטערגעשריבענע וועקסלען אויף איינע צעהנדליג טויזענד זלאָטעס מיט׳ן וואוינאָרט „רויעלנאַ 5" און די „אשת חיל" האָט פאַר די וועקסלען גענומען מאַנופאַקטור - סחורות אויף דער גענשאַ גאַס.

צווישען אַנדערע האָט פרוי טשערווינסקאַ גענעבען „צו ליוען" פאָלגענדע פירמעס: רינאָוויטש (גענשאַ 3) אברהם מאַרק (גענשאַ 7), בראַנסקי (גענשאַ 12), ראובן ראָטענבערג (גענשאַ 2), ס. לאַנדסבערג ((גענשאַ 14), שאַפּירמאַן (גענשאַ 6), גראַרעצקי (גענשאַ 1), און סקופּינסקי און וויסלאַצקי (גענשאַ 7).

ענטדעקט די אַפערע האָט די פירמע סקופּינסקי און וויסלאַצקי. אַזוי ווי די פרוי האָט אויסגעזעהן פערדעכטיג האָט די פירמע אָנגעהויבען די זאַך אויספאָרשען און ענדליך געמאָלדען, אַז מען האָט זי אַפערירט.

די אויספאָרשונגס - פאָליציי האָט פעסטגעשטעלט, אַז פרוי טשערווינסקאַ האָט זיך שוין אויסגעאַרבייט אַן׳אויסלענדישען פּאַס גרייט אָפּצופאָהרען. דערוויסענדיג זיך, אַז פאָליציי פיהרט וועגען איהר אַן׳אויספאָרשונג, האָט טשערווינסקאַ זיך אָנגעהויבען אויסבעהאַלטען, נישט קומענדיג איננאַנצען אַהיים.

די פאָליציי האָט אָבער געפונען אַן־אויסוועג:

אין טערמין, ווען טשערווינסקאַ האָט גערעכנט קומען אָפּנעהמען דעם אויסלענדישען פּאַס, האָט מען אין דער עקספּאָזיטור פון רעגירונגס - קאָמיסאַריאַט אַראָבגעשיקט אַן׳אַגענט, וועלכער האָט זי אַרעסטירט.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „ג ײ ע ם פ אָ ל ק ס ב ל אַ ט" ענטפערען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט ש ר י פ ט ל י ך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

בײַם דערלאַנגען אַן׳אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף בײַגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע און נומ. ווען די אָנפראַגע ווערט אַרײַנגעגעבן, אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבן ווערן.

גילטיג דעם 13-טען פעברואַר 1928

6955 סענדער פון זגערזש.

די איבעריגע אָדער אפילו בלויז איינער פון די יורשים האָבען דאָס רעכט צוריק צו קויפען דאָס חלק ירושה אָבער נאָר אין דעם פאַל: 1) ווען זיי ווייזען אויף, אַז דער קויפער האָט געהאַט אַ בייזען ווילען, איז אויסען שפּעקולאַציע צוועקען אָדער צו שטערען דעם שלום-בית צווישען די יורשים 2) כל זמן די ירושה איז נאָך נישט געוואָרען דורכגעטיילט, 3) און ווען דער יורש, וועלכער האָט פערקויפט זיין חלק ירושה, האָט בעקומען דערפאַר געלד.

6956 אַ לעזער פון וואָלטשאַנסקאַ 43

דער קאָמאָרניק וועט אייך דעם וועקסעל אַרויסגעבען.

6957 פרוש.

דער הויז-ווירט האָט דאָס רעכט צו לעגען אַן׳אַרעסט אויף אייער אַרבייטס-לוין.

6958 פ-ק.

נישט ריכטיג, אַז נאָר אַן׳אַלגעמיינער און נישט קיין לאָקאַלער שטרייק קאָן בעטראַכט ווערען פאַר אַ בערעכטיגטע סבה נישט אויסצופיהרען אַן׳אָבמאַך:

יעדע מניעה, וואָס איז נישט געוואָרען פאָרגעזעהן און איז נישט אָפּהענגיג פון די קאָנטראַאַגענטענס ווילען קאָן בעטראַכט ווערען פאַר אַזאַ העכערע סבה. ממילא, אויב דאָס ליווערען צום בעשטימטען טערמין פון דער בעשטעלטער סחורה איז נישט פאָרגעקומען צוליב אַן׳אויסגעבראָכענער אין דער זעלבער בראַנזשע אָדער אונטערנעהמונג שטרייק, וועט מען אייך קיין ענטשעדיגונג נישט צו משפּט׳ן.

דאַגעגען קאָנט איהר אָבער פאָדערן, אַז די בעשטעלונג זאָל יאָ אויסגעפיהרט ווערען לויט די ערשטע בעדינגונגען.

6959 י. ג. 42.

ס׳איז אַ פראַגע וועגען וועלכען חודש ס׳געהט אייגענטליך.

פון יאָהר 1919 ענדערט זיך מיט יעדען חודש דער וואַלאָריזאַציע-פּוס. אַזוי, צב״ש ווערט אין ערשטען חודש פאַר יעדע 110 רובל בערעכענט 100 זל., דאַגעגען אין לעצטען חודש האָט זיך שוין דער וואַלאָריזאַציע-פּוס פערקלענערט כמעט 10-פאַכיג:

1,050 רובל 100 זל.

6960 קאַמ—סקי פון ראַדאָגאָשטש.

איהר דאַרפט נישט אַריינטראָגען דוקא געלד, נאָר דער אַרטיקעל 3 פון דער פעראָרדנונג פון מלוכה-פּרעזידענט פון 3 אָקטאָבער 1924 (דזש. אוסטאַוו 88/1924 פּאָזיציע 833) בערעכטיגט אייך אַריינצוטראָגען די קוויטע אויך אין סקאַרבאָווע בילעטען.

6961 אַ שטענדיגער לעזער פון אַלעקסאַנדראָווסקאַ גאַס.

6962 מאַקס פון יעראָזאָלימסקיעגאָ.

6963 געלבאַרט.

6964 פּ. צ-טש.

6965 כרל. היישעריג.

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פערשטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3 ביז 4 מיטאָג, ברענגענדיג די צייטונג.

6966 י. פּאַסמאַניג.

אַ קיך ווערט טאַקע נישט גערעכענט פאַר קיין בעזונדערן צימער און דעריבער דאַרפט איהר נישט צאָהלען דירה-געלד לויט׳ן פּראָצענט-פּוס פון דער ליטערע B פאַר 2 שטובען, נאָר לויט דער ליטערע A (1 שטוב און קיך) ד. ה. 43 פּראָצ. 6 פּראָצ. פאַר די אויסגאַבען צוזאַמען 49 פּראָצענט.

„ארט"

אַרטיסטישער רעוויו און קאַמער-טעאַטער

אונטער דער לייטונג פון מ. בראַדערזאָן.

ווייסער זאַל פון „מאַנטייפעל" זאַכאָדניאַ 43.

היינט און טעגליך

היינט, מאָנטאָג, פּינקטליך 9.15 אָוונט—ווידערהאָלונג

פון 4-טען סענסאַציאָנעלען פּראָגראַם א. נ.

סאַלאַם אַלייקום

I.	5) סאַלאַם אַלייקום	9) צרות פון ספּאָרט (טאַנ.)
1) פּראָלאָג	II.	10) כּעקערליך
2) קו-קו-י-קו	6) נעגער-סקעטש	11) „מוהמע גמינחע" (באַטבאַסטישע רעוו!)
3) קויהלען-גרובען	7) האַנדעל	פון י. אַבערזשאַנעק.
4) עקסצענטריק (טאַנץ)	8) זש׳אַקים (כ׳בעשוּלדיג)	

מוזיק. לייטונג: קאָמפּאָז. ה. קאָן. באַלעט-מייסטער: פּראָפ. מאַיעווסקי. רעזשי: פּולאַווער. דעקאָר. קאָסט.: ד. מאַטוס, ש. בלום. קאָנצ.: ש. בייגעלמאַן.

מאָרגען, דינסטאָג, דעם 14-טען, מיטוואָך, דעם 15-טען און דאָנערשטאָג, דעם 16. צו 1 פאָרשטעלונג, אָנהויב פּונקט 9.15 אָוו.
פרייטאָג, דעם 17-טען—2 פאָרשטעל.: פּינקטליך 8 און 10 אָוונט
שבת, דעם 18-טען, ווערט נישט געשפּילט.

בילעטען צו בעקומען ביי דער טעאַטער-קאַסע פון 5 נאָכמ.

פילהאַרמאָניע-זאַל מאָנטאָג, דעם 20-טען פעברואַר

פרעסע=רעדוטע

א. נ. „געזעגענונג פון קאַרנאַוואַל"

Dr. RÓŻANER

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע.

היילונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע

צוריקגעקעהרט.

Dzielna 9 (Narutowicza), tel. 28-98

נעמט-אָן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4

וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

PRYBULSKI

זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

וועגערישע און האַר-הויט-קראַנקהייטען. מענער-שוועכע. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 פרייטאָג פון 4—5 נאָכמ.

ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

אין הויף פון לעצטען צאר

טאָג=בוך פון דער הויפדאַמע אַננאַ ווירובאָווא.

יודיש-ל. בראַנט.

(9

קיינער האָט נישט אַזוי פיל שונאים, ווי פּאַפּאַ. סיי צווישען די, צו וועלכע ער איז וואוילגענייגט, סיי צווישען די, וועלכע זענען אַריינגעפאַלען אין אומגענאָד. מסתם איז עס דערפאַר וואָס ער האַנדעלט תמיד אונטער עמיצענס דרוק. זיינע בעפעלען זענען שטענדיג פערפלאָנטערטע. מאַמאַ וואַרפט אָפּ דאָס, וואָס עס לעגט פאָר די צאַרנדיגע, אפילו ווען זי איז מיט איהר מסכים. זי לאָזט נישט צו ביים צאַר דעם געדאַנק, אַז דאָרט ווערט געפיהרט אַ ריכטיגע ליניע.

11. מערץ.

מאַמאַ איז ווידער קראַנק, און דעריבער פערברענגען מיר אַ סך צוזאַמען. זי האָט מיר דערצעהלט וועגען יענע צוויי פערזאָנען, וועגען וועלכע עס געהען אַרום אַזוי פיל פּליאָטקעס. מאַמאַ האָט פיינד וועגען דעם זיך צו ערינערען. מיר האָבען גערעדט וועגען אָרלאָוו׳ן[1] אין הויף האָט מען וועגען דעם זעהר פיל ליגענס דערצעהלט. מאַמאַ האָט געזאָגט:

— איך בין פּונקט אַזאַ פרוי, ווי אַלע, אָנהויבענדיג פון דער צאַרנדיגער און ענדיגענדיג מיט אַרישאַ דער וועשערין (מילך שוועסטער פון דער גרויספירשטין אָלגאַ אַלעקסאַנדראָווגאַ, ליבלינג פון מאַמאַ) אַלע אַנדערע מעגען ליבען, איך טאָר זיך נישט דערוועגען. ווען איך בין געווען נאָך גאָר יונג, האָב איך געליבט ה... אָבער מיר האָבען געוואוסט, אַז דאָס איז אוממעגליך דאָס איז געווען זעהר שווער און בעליידיגענדיג... פּאַפּאַ האָב איך אין אָנהויב בלויז געדולדעט. און שפּעטער איז געקומען צערטליכקייט און שטענדיגע מורא צוליב איהם. פאַר יעדער שעה. דאָס מאַטערט צופיל... און ער, אָרלאָוו, איז געווען דער ערשטער, וועלכער האָט מיך בעגייסטערט. מיט איהם וואָלט געווען זעהר לייכט. אָבער איך בין קיינמאָל נישט געווען זיין געליבטע דערפאַר, ווייל איך האָב געמוזט האָבען קינדער און כ׳האָב שטענדיג געטראַכט, אַז ירשנ׳ען דעם צאַרישען טראָן אָדער בעטרעטען דעם טראָן מוז נאָר אַ צאַרישער זוהן. איך האָב נאָך מורא געהאַט אויך דערפאַר, אַז ווען איך וואָלט געהאַט אַ קינד פון עמיצען אַנדערש, וואָלט עס געווען שטאַרקער פאַר די קינדער פון צאַר, און דערפון וואָלט אַלעמען געווען שלעכט. דעריבער איז אונזער ליבע געווען טרויעריג, ווי אַלצדיג... איך האָב ליב געהאַט צו שמועסען מיט איהם און זינגען פאַר איהם...

ווירקליך, מאַמאַ ווערט זעהר שעהן, ווען זי זינגט.

— ער האָט נישט ליב געהאַט צו רעדען מיט מיר וועגען פּאָליטיק, ווייל מיין גורל האָט איהם אויסגעוויזען צו זיין שרעקליך. און ער האָט מורא געהאַט, אַז די צאַרנדיגע און די גרויספירשטין זאָלען זיך נישט אַרויסווייזען שטאַרקער פאַר מיר.

מאַמאַ דערצעהלט, אַז ער האָט ביי מיר קיינמאָל וועגען קיין שום זאַך נישט געבעטען.

— איך וואָלט איהם נישט אָפּגעזאָגט. מ׳האָט נישט ליב געהאַט אַגינושקאַ׳ן (פעהלען עטליכע ווערטער)... בעזייטיגען די סאָווע פון מיר, כדי ער זאָל איהר נישט זעהן!

אַגינושקאַ האָט איהם אודאי נישט ליב געהאַט אפשר דערפאַר, ווייל מאַמאַ האָט מיט איהם זיך געפיהלט גוט און האָט זיך אין איהר נישט שטאַרק גענויטיגט.

— דער פערלוסט פון אָרלאָוו׳ן איז פאַר מיר געווען אַזאַ שטאַרקער קלאַפּ. אַז כ׳האָב מורא געהאַט משוגע צו ווערען און נאָר דאָס ערוואַרטען פון קליינטשיגען — כ׳האָב זיך נעשראָקען דערפאַר — האָט מיך געראַטעוועט... פּאַפּאַ האָט איינמאָל געזאָגט, אַז ער וועט גאָרנישט דולדען, סיי אַלס מאַן, סיי אַלס צאַר. נאָר איך האָב איהם געזאָגט — און ער האָט מיר געגלויבט — אַז כ׳וועל איהם קיינמאָל נישט אָפּנאַרען. איך קאָן האָבען קינדער נאָר פון מיין מאַן און צאַר...

דאָס איז ריכטיג. איך ווייס, מאַמאַ גלויבט אין גאָט. אויב עס דאַכט מיר, אַז ס׳איז אַ גאָט-זאַך, וועט זי בשום אופן נישט אָפּנאַרען. דרך אגב, ס׳איז וואונדערבאַר: ווען זי רעדט, איז אוממעגליך איהר נישט צו גלויבען; ס׳איז נישט דאָס, וואָס פּאַפּאַ.

5. אָקטאָבער 10.

כ׳האָב צופעליג געהערט, אַז אָרלאָוו, וועלכער האָט זיך קיינמאָל נישט געמישט אין פּאָליטיק, האָט צוגערעדט מאַמאַ, זי זאָל זיך האַלטען ביים לינקען לאַגער, ווייל די הויפּט-מענשען ווילען אָפּנאַרען. מיט די הויפלייט איז שווער דורכצוקומען, ווייל זיי זענען שטאַרק. און דערפאַר ווילען זיי דרעהען און איינשלעפען אין אַ בלאָטע. ווען ער וואָלט נישט געווען אַוועק אַזוי פריה, קאָן זיין, אַז אַלץ וואָלט געווען אַנדערש. מאַמאַ אָנערקענט דאָס און זאָגט, אַז דערויף איז געווען גאָט׳ס ווילען... כדי צו ראַטעווען די דינאַסטיע, האָט מען געמוזט איהם פערלירען... מאַמאַ גלויבט, אַז די הויפלייט זענען געטריי דעם טראָן, ווייל זיי אונטערשטיצען איהם און פערטיידיגען זיינע אינטערעסען אַלס גוטבעזיצער און פריצים. אָבער איך מיין, אַז ס׳איז נישט אַזוי: מיליוקאָוו און ראָדיטשעוו און אפילו ויטע — זענען דיזעלבע פריצים.

23. מאַי.

מיט שרעק דערצעהלט מאַמאַ וועגען צוויי גרויזאַמע נעכט: וועגען דער נאַכט פון 9-טען יאַנואַר, נאָך גאַפּאָנ׳ען, און וועגען דער נאַכט, ווען ס׳איז אונטערגעשריבען געוואָרען דער אַקט פון 17-טען אָקטיאַבר, דעם אַקט פון קאָנסטיטוציע. פאַר שולדיגע אין די דאָזיגע געשעהענישען האַלט מען וויטע׳ן און מירסקי׳ן (פירשט סוויאַטאָפּאָלק-מירסקי). וועגען 9-טען יאַנואַר דערצעהלט מאַמאַ:

— אַ טאָג פריהער איז ביי וויטע׳ן געווען אַ דעפּוטאַציע פון אַרבייטער און האָט פאָרגעלעגט איהרע בעדינגונגען. און פון איהם איז געווען אָפּהענגיג צו ליקווידירען די געשעהענישען באַלד אין אָנהויב. ער האָט דאָס נישט געטון, רעכענענדיג צוצואיילען דעם סוף און זיין אויסרעכענונג איז געווען אַ ריכטיגע.

(פאָרטזעצונג קומט)

[1]) געליבטער פון דער צאַריצע און פון ווירובאָווא׳ן, אַלעקסאַנדער אָרלאָוו, גענעראַל-מאַיאָר פון זיין מאַיעסטעטס סוויטע, קאָמאַנדיר פון לייב-גוואַרדייאישען אולאַנער-פּאָלק פון איהר מאַיעסטעט. האָט זיך אויסגעצייכענט מיט זיין אכזריות׳דיגען אונטערדריקען דעם אויפשטאַנד אין באַלטישען קאַנט, אין יאָהר 1905. דערפאַר האָט ער אין די הויף-ספערען בעקומען דעם נאָמען: „אָרלאָוו פריבאַלטיסקי".

גרויסער אַנטיסעמיטישער סקאַנדאַל

אויף דער זיצונג פון וואַרשאָווער שטאָט-ראַט.

די יודישע פאָדערונגען רופען-אַרויס דראָהונגען צו פערגיסען בלוט.— די ראַטמענער בעשיצען דעם בעפאַלענעם ראַטמאַן לעוו.

אויף דעם לעצטען פרייטאָג־צו נאַכטס איז אויף דער פלענאַר - זיצונג פון שטאָט־ראַט געקומען צו אַ נייעם גרויסען אַנטיסעמיטישען סקאַנדאַל, וועלכער איז זיכער איבערגעשטיגען אַלע ביז־איצטיגע אַנטיסעמיטישע סקאַנדאַלען אין נייעם שטאָט־ראַט. דער ראָזיגער סקאַנדאַל האָט אַרויסגערופען בעת דער דיסקוסיע איבער'ן בודושעט פון דער קולטור־ און בילדונגס־אָפטיילונג דער ענדעקישער גלח קרינער, וועלכער האָט זיך ביז־איצט שוין איינינע מאָל אויסגעצייכענט מיט אַ רייהע אונערהערטע אַנטיסעמיטישע צווישען - רופען.

מען דאַרף בעמערקען, אַז אַ גרויסע צאָהל יודישע ראַטמענער זענען צוליב שבת, נישט געקומען צו דער זיצונג. „מזרחי"־ראַטמאַן א. זילבערבערג האָט אפילו צוגעשיקט אַ מעלדונג, אַז, צוליב שבת, קען ער זיך אין דער זי־צונג נישט בעטייליגען.

ביי דעם ראָזיגען ביודושעט האָבען די יודישע ראַטמענער עהרליך, בוקס־בוים, טראַקענהיים און פרוי שטיין פאָר־מולירט פאָלגענדע פאָדערונגען: בויען נייע שול־בנינים, אויפפאָדערן די רע־גירונג איינצופיהרען יודיש אַלס אונ־טעריכטס־שפּראַך אין די שולען פאַר יודישע קינדער, העכערען די סובסידיעס פאַר'ן יודישען שול־וועזען, סובסידירען יודישע ביבליאָטעקען, יודיש טעאַטער ספּאָרט - געזעלשאַפטען, אַוואַנגאַרד־קור־סען, קולטור - אינסטיטוציעס, דער מאַגיסטראַט זאָל אויסאַרבייטען אַ פּלאַן וועגען שאַפען אַ שטאָטיש יודיש טעאַ־טער א.א.וו.

נאָך ד יודישע רעדעס — און געוועזען איז עס שוין אַ זייגער 12 ביינאַכט — האָט דער פאָרזיצענדער רעפּוטאַט יאַ־וואָראָווסקי געגעבען דאָס וואָרט דעם ענדעקישען גלח קריגער, וועלכער האָט נישט גערערט וועגען עצם־ענין פון ביוד־זשעט, נאָר וועגען דער יודישער חוצפה אַרויסצושטעלען אַזעלכע אונערהערטע פאָדערונגען. גלח קריגער האַלט, אַז דורך זייערע פאָדערונגען דערפיהרען די יודען דערצו, אַז עס וועט געשאַפען ווערען בלוט צווישען יודען און פּאָליאַקען. בכלל זענען די יודען פּריווילעגירט אין פּוילען און אויפ'ן חשבון פון די קריסט־ליכע קינדער, געפינען זיך אַלע יודישע קינדער אין שולען.

דער גלח'שער פערדיגער האָט ראַן אָנגעהויבען דערצעהלען די שוין גוט־בעקאַנטע נאַרישקייטען וועגען דער רייכ־קייט פון יודען און דעריבער וועט ער, גלח קריגער, נישט דערלאָזען, אַז דאָס פּוילישע געלד פון פּוילישען וואַרשאָ זאָל אויסגעגעבען ווערען אויף יודישע צילען.

פּראָוואָצירט דורך אַזאַ אונערהערטען אַרויסטריט, האָבען די יודישע ראַטמע־נער אָנגעהויבען זעהר שאַרף צו פּראָ־טעסטירען. אויף ד יצווישענרופען פון יודען, האָבען געענטפערט די ענדע־קעס מיט פערשידענע ציניש וויצען און אַזוי ווי דער פּ.פּ.ס.'ישער פּרעזעס האָט נישט גערופען דעם אַנטיסעמיטי־שען רעדנער צו אָרדנונג, האָט גלח קרינער ווייטער געפּרעדיגט און מיט גרויס פּאַטאָס אויסגערופען: „מיר וועלען נישט לאָזען, אַז דער מאַגיסטראַט זאָל געבען געלד, כדי מען זאָל ערצי־הען יודישע שלאַנגען ביים פּוילישען האַרץ"...

דאָס האָט שוין די יודישע ראַטמענער שרעקליך אויפגעבראַכט. ראַטמאַן לעוו האָט דעריבער אַנ'אויפגערעגטער אויס־גערופען: „דאָס איז אַ כוליגאַנישע רע־דע!".

די ענדעקעס האָבען אָנגעהויבען אַ גוואַלדיגען טומעל און זיך געוואָרפען צו די יודישע־ראַטמענער מיט קולאַקעס.

דעפּוטאַט יאַוואָראָווסקי האָט דאַן גערופען דעם ראַטמאַן לעוו צו אָרדנונג און געשלאָסען די זיצונג.

גלח קריגער איז דאַן אונטערגעלאָ־פען צום ראַטמאַן לעוו און זיך ערלויבט אויף אַזאַ אונערהערטער דראָהונג: „איהר וועט פון דאַנען נישט אַרויס אַ לעבעדיגער, אויב איהר וועט מיך נישט איבערבעטען!" ה' לעוו האָט רע־רויף געענטפערט, „איך וועל אייך נישט איבערבעטען, ווייל איך בעטראַכט, אַז אייער רעדע איז געווען אַ כוליגאַנישע!"

גלח קרינער מיט דער הילף פון אַ רייהע ענדעקעס האָט דאַן אָנגעהויבען נאָך שאַרפער צו דראָהען אויפ'ן אַדרעס פון יודען בכלל. וזעהענדיג, אַז דער סקאַנדאַל נעהמט אָן אַנ'ערנסטען כאַ־ראַקטער, האָבען די יודישע ראַטמענער ארומגערינגעלט דעם ה' לעוו און איהם געשיצט.

אינזש. טשערניאַקאָוו האָט שאַרף פּראָ־טעסטירט, אַז אַ גלח זאָל זיך ערלויבען דראָהען אַ ראַטמאַן אויף אַזאַ אונער־הערטען אופן. דערביי איז כאַראַקטע־ריסטיש, אַז די פּ.פּ.ס.'אָוצעס האָבען נישט נור נישט פערטיידיגט דעם יודי־שען סאָציאַליסטישען ראַטמאַן נאָר זיי־ער ראַטמאַן מאַטטשאַר, האָט זיך נאָך געוואָרפען אויפ'ן אינזש. טשערניאַקאָוו און אַוועקגעלעגט אַ גאַנץ בינטעל מוסר

בלויז איין ראַטמאַן, פּירזינסקי (פּ.פּ.ס. איז צוגעלאָפען צום ה' לעוו, איהם אָנגענומען אונטער דער האַנד און אויסגערופען: „קום חבר לעוו, קיינער וועט נישט וואַגען דיך אָנריהרען! עס איז אַ סקאַנדאַל, אַז אַ פּוילישער גלח אַ גייסטליכער, זאָל דראָהען מיט טויט אויב זיי וועלען דיך הרג'ענען, וועל איך זיי הרג'ענען! דאָס איז דעמאַגאָגיע! זיי מיינען, אַז דאָס איז אַנ'ענדעקישער וואַהל־מיטינג!"

אין אַלגעמיינעם טומעל, האָט זיך דער עולם דערווייל אַרויסגערוקט אין פּאָרערשטוב און זיך צו ביסלעך אָנגע־הויבען פונאַנדערגעהן.

דער „גרעסטער שפּינאַזש-פּראָצעס אין דער וועלט-געשיכטע.

(ענדע פון דער 3-טע ווים).

זיין טייל שכר טרחה פון 46 מיליאָן יען. אָבער גראף טילינסקי וויל, אז די יאפּאַ־נישע מלוכה-קאַסע זאָל אויסצאָהלען אויך דעם בעטרעף פון די ערשטע 2 וועק־סלען, ווענמענס איינהאַבער עס זענען אומ־געקומען און וועמענס טערמין עס איז שוין לאַנג אָפּגעלאָפען. אָבער די יאפּאַ־נישע מלוכה ענטזאָגט זיך קאַטעגאָריש צו צאָהלען דעם חוב, מאָטיווירענדיג, אַז יורידיש קאָן זי דאָס נישט טון... אין געגענטייל: די יאפּאַנישע רעגירונג טענה'ט יעצט, אַז די גענעראַלען סטע־סעל און קוראָפּאַטקין, ווי אויך די פער־מיטלערין פון דעם שפּיאָנאַזש-שידוך סאָ־ניע שוואַרצשטיין האָבען שוין פון לאַנג בעקומען אויסגעצאָהלט זייער שכר טרחה.

דער איינציגער לעבעדיגער עדות, אין דער פּערזאָן פונם אויבענדערמאָנטען גראף טילינסקי, ערקלערט דאַגעגען, אַז אויפ'ן משפּט וועט ער ערשט דערצעה־לען אַ בינטעל אמת'ן, וואָס וועלען זיכער איבערראַשען די יאפּאַנער... גראף טילינ־סקי מיינט מיט די ווערטער, אַז ער וועט אויפדעקען אַ קאַפּיטעל פון יאפּאַנס מיליטערישע סודות, וואָס זענען אין דער ווירקליכקייט גאָר נישט אַזוי גרויס און שטאַרק ווי די וועלט שטעלט זיך פאָר. דאָס, וואָס פּאָרט־אַרטור, סאַכאַלין און מוקדען, ווי אויך טיילען פון מאַנ־דזשוריען זענען אַריינגעפאַלען צו די יאפּאַנער, איז געשעהן אַלס פּועל־יוצא פון דעם גרויסען פעררעט מצד די רו־סישע גענעראַלען... דער יאפּאַנישער פלאָט האָט מנצח געווען דעם רוסישען, נאָר אַ דאַנק סאָניע שוואַרצשטיין'ס שפּיאָנאַזש-פערמיטלונג.

דער „יאפּאַנישער ביסמאַרק" פּרינץ אימאַנאַטאַ, וואָס האָט געשפּילט אַ וויכ־טיגע ראָלע אין דורכפיהרען דעם „רו־סישען פעררעט", האָט אין יאָהר 1906 געפיהרט אונטערהאַנדלונגען מיט סאָניע שוואַרצשטיין, גענעראַל וואַרסקי און גענעראַל טילינסקי און ערקלערט, אַז קיין געלד קאָן די יאפּאַנישע רעגירונג נישט אויסצאָהלען, כל זמן די רוסישע רעגירונג וועט נישט אויסצאָהלען די קאָנטריבוציע-חובות דער יאפּאַנישער רעגירונג. דעמאָלט האָט די דעלעגאַציע בעקומען די וועקסלען, אַרום וועלכע עס דרעהט זיך איצט די געשיכטע.

ווי עס איז פּראָוויסצוזעהן פון דעם מאַטעריאַל, וועט דאָס זיין איינער פון די אינטערעסאַנטסטע שפּיאָנאַזש - פּראָ־צעסען אין דער וועלט-געשיכטע.

ש. י. ד.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
ם. בראָדערזאָהן, ל. בראַנא, ח. י. בזשוזשטאָווסקי, ב. זינגער
פערענטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט" פּראָדוציר קאָאָפּעראַטיוו מיט פאַר-האַפטונג.

פּרייז 2 זל. שנעל און רעעלע! פּרייז 2 זל.
רעכטס=קאָנסולטענטען=ביוראָ
„פּאָראַדאַ"-„PORADA"
10 פּיעטריקאָווער 10
אונטער לייטונג פון אַ לאַנגיעהריגען און ריטינירטען געריכטס-רעטער
שרייבט אַלערליי ביטען און אַפּעלאַציעס, קלאַוזולעס און זאַבעז־פּיעטשעניעס. אינפאָרמירט און שרייבט אין אַלערליי מיליטער־ענינים. אויך איבערזעצונגען אין פרעמדע שפּראַכען. 258

Dr. H. Wolkowyski
וואַכאַדניאַ 57 (צעגעלניאַנאַ 19)
טעלעפאָן 37-70

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בע־שטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6–7. אין דערהיים פון 3–5 נאָכמ.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספּעציאַליסט פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-31.
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7
נעמט אויך אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2 3.

Dr. med. ST. HEINRICH
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספּעציאַליסט פאַר קינדער- און אינערע קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג מיט קינסט־ליכע בערגזון-בעשטראַהלונגען (קוואַרץ־לאַמפּען). נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

אין די ציין פון טיגער

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

פון מאָרים לעבלאַן

(68

– איך האָב דאָס מיידעל אַוועקגעפיהרט קיין איטאַליען און איינגעאָרדענט זי ביי גוטע פריינד, אונטער דער אויפזיכט פון וועלכע זי האָט זיך געלערנט, געאַרבייט און געוואָרען דאָס, וואָס זי איז איצט.

שטרעבענדיג צו פערדינען זיך אַליין אויפ'ן לעבען, צו זיין זעלבסטשטענדיג, האָט זי אָנגענומען אַ פּאָסטען פון אַ לעהרע־רין אין אַ פּריוואַט-הויז.

שפּעטער האָב איך זי רעקאָמענדירט מיינע קרובים, די פּאָוויל'ס, ביי וועלכע איך האָב זי בעגעגענט אין פּאַלערמאָ, אַלס גובערנאַנטקע פון עדמונד'ן. דאָס יונגעל האָט זי פערגעטערט ממש. נישט ווייניגער האָט זי ליב געהאַט מאַריאַ-אַנאַ פּאָוויל, פון וועלכע פלאָרענציאַ איז געווען אַ הייסע, איבערגעגעבענע פריינדין.

זי איז אויך געווען מיין פריינדין אין דער ליכטיגער, ליי־דער, קורצער, צייט!

אונזער גליק איז פּלוצים חרוב געוואָרען אויף אַ שרעקליך גאַרישען אופן:

יעדען אָווענד האָב איך געשריבען אַ טאָג-בוך, אַ טאָג-בוך פון מיין ליבע, וואָס איז פריי געווען פון וואָס'ערע-נישט-איז פּאַסירונגען, פון אויסזיכטען אויף דער צוקונפט. אָבער ס'אַראַ הייסע, הערליכע ליבע דאָס איז געווען! איך האָב אין דעם טאָג־בוך מיינעם געשריבען וועגען מאַריאַ-אַנאַ'ן, ווי וועגען גאָט, איך האָב זי דערהויבען צו די הימלען, זינגענדיג פאַר איהר די הארציגסטע ליבע - געזאַנגען. געריצט פון דער פאָרשטעלונגס־קראַפט, האָב איך געשריבען וועגען נישט געשטויגענע, נישט־געפלויגענע זאַכען – אַזוי, למשל, אַז זי האָט מיר צוגעזאָגט פערגעניגענס, אַזעלכע דערהויבענע איבערלעבונגען, פון וועלכע מיר האָבען זיך גוטווילינ אָפּגעזאָגט.

איצט, שטעלט זיך פאָר, ווייס איך נישט אויף וואָס פאַר אַנ'אופן דאָס טאָג-בוך איז אַריינגעפאַלען אין די הענד פון הי־פּאָליט פּאָוויל.

זיין כעס איז געווען אויסערגעוועהנליך.

אין דעם ערשטען מאָמענט האָט ער געוואָלט אַרויסוואַר־פען זיין פרוי.

צוליב איהר אויפפיהרען זיך אָבער, צוליב האַרבע בעווייזען פון איהר אומשולד, צוליב איהר שטאַרקען ווידערשטאַנד גע־גען אַ גט, און דעם צוזאָג מעהר זיך נישט צו זעהען מיט מיר— האָט ער זיך סוף-כל-סוף בערוהיגט.

איך בין אַ פער'יאוש'טער אַוועקגעפאָהרען.

פלאָרענציאַ'ן האָט מען אָפּגעזאָגט און זי איז אויך אַוועק־געפאָהרען.

פון דענסטמאָל אָן, קאָן איך אייך שווערען, האָב איך שוין מעהר אַ וואָרט נישט אויסגערעדט מיט מאַריאַ-אַנאַ'ן.

אונז האָט אָבער געאייניגט אַ ליבע ביז צום טויט, וואָס נישט די שיידונג און נישט די צייט האָט זי געקאָנט אָפּשוואַ־כען"!

סויוער איז אַ ווייל'ע ענטשוויגען געוואָרען, ווי וועלענדיג איבערלייענען אויף פערענאַ'ס פּנים דעם איינדרוק, וואָס זיינע ווערטער האָבען געמאַכט.

פערענאַ האָט נישט אויסבעהאַלטען זיין שטאַרקע פּראַאינ־טערעסירונג.

איהם האָט איבערראַשט די אויסערגעוועהנליכע רוהיגקייט פון גאַסטאָן סויוער'ן, דער טיפער אויסדרוק פון זיינע אויגען און די פרייקייט און פּראָסטער אופן פון איבערגעבען די דראַמע פון זיין לעבען.

– ס'אַראַ אויסגעצייכענטער קאָמעדיאַנט דאָס איז! — האָט ער אַ טראַכט געטון.

קלערענדיג אַזוי, האָט ער זיך דערמאָהנט, אַז בשעתה האָט מאַריאַ-אַנאַ פּאָוויל געמאַכט אויף איהם - דעמזעלבען איינדרוק.

הייסט עס דען, אַז ער האָט געדאַרפט זיך צוריקקעהרען צו זיין פריהערדיגער מיינונג וועגען דעם, אַז די פרוי פּאָוויל איז טאַקי אַ שולדיגע און אַ קאָמעדיאַנטקע פּונקט אַזוי, ווי איהר שותף סויוער מיט פלאָרענציאַן? צי האָט ער געדאַרפט שענקען אַ ביסעל אמונה די ווערטער פון דעם דאָזיגען מענשען?

– און וואָס ווייטער? — האָט ער אַ פרעג געטון.

– דערנאָך בין איך מאָביליזירט געוואָרען אין איינער פון די שטעט פון מיטעל-פראַנקרייך.

– און די פרוי פּאָוויל?

– מאַריאַ-אַנאַ האָט געוואוינט מיט איהר מאַן אין פּאַריז, און ס'איז צווישען זיי מעהר נישט געווען קיין רייד וועגען דער פערגאַנגענהייט.

– פונוואַנען ווייסט איהר, אַז ס'איז געווען אַזוי? זי האָט דען געשריבען צו אייך?

– ניין, די פרוי פּאָוויל איז דערצו צו שטאָלץ געווען און צופיל זיך געהאַלטען ביים פליכט. זי האָט צו מיר קיין איין מאָל נישט געשריבען. זי האָט אָבער אָפט בעזוכט פלאָרענציאַ'ן, וועל־כע האָט אָנגענומען אַ פּאָסטען ביי דעם באַראָן מאַלאָנעסקאָ אַלס סעקרעטאַרין און לעקטאָרקע. קיינמאָל האָט זי וועגען מיר נישט גערעדט, אָבער מאַריאַ אַננאַ איז מיר געבליבען אָפּגעגעבען אויף אייביג, און אַלע איהרע געדאַנקען און געפיהלען האָבען געהערט צו מיר. נישט אמת, פלאָרענציאַ? לסוף אַנ'אויסגעמאַטערטער פון לאַנגער צושיידונג מיט איהר, און, איבעריגענס, אויך אַ דעמאָבי־ליזירטער, האָב איך זיך אויך צוריקגעקעהרט קיין פּאַריז. ליי־דער, איז עס געווען דאָס גרעסטע אומגליק פאַר אונז!

געווען איז עס, מעהר-ווייניגער מיט אַ יאָהר צוריק. איך האָב געדונגען אַ וואוינונג און געוואוינט אין אַנ'אַבסאָלוטער איינזאַמקייט, אין איין מורא, אַז היפּאָליט פּאָוויל זאָל זיך נישט דערוויסען וועגען מיין צוריקקעהר. די רוה פון מאַריאַ אַננאַ'ן איז פאַר מיר געווען וויכטיגער פון אַלץ. בלויז פלאָרענציאַ האָט מיר פון צייט צו צייט בעזוכט. אין דרויסען פלעג איך ווייניג געהן – ס'רוב נאָר פלעג איך אין די אָווענדען שפּאַצירען אין די אָפּגעלאָזטע אַלייען פון בולאָנער וועלדער. ס'איז אָבער אַזוי געשעהן, אַז נישט אַכטענדיג אויף אַלע מיינע העראָאישע בע־שלוסען, האָבען די שריט מיר פערבלאָנדזשעט אין דער ריכטונג צום בולוואַר סושע, און איך בין אַדורך פאַר די פענסטער פון פּאָוויל'ס ווילע.

(פאָרטזעצונג קומט).

טעלעגראַמע.

נישט געגען ליטע, נישט געגען ליטווישען פאָלק.

דער 10-יעהריגער יובילייַ פון דער ליטווישער מלוכה און דאָס ליטווישע יודענטום.

קאָוונאָ. (י.ט.א.) אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן 10-יעהריגען יובילייַ זייט עס איז ענטשטאַנען די ליטווישע רעפובליק, וואָס פאַלט אויס דעם 16-טען ה. ח. שרייבט אין דער „יודישער שטימע“ דער שעף-רעדאַקטאָר פון דער צייטונג, ה׳ רובינשטיין צווישען אַנד.:

„מיר ליטווישע יודען האָבען אַ בעזונדערן גרונד מיטצופייערן דעם דאָזיגען יום-טוב; האָט דאָך דאָס ליטווישע יודענטום אַקטיוו זיך בעטייליגט אין דעם אויפבוי פון דער יונגער מלוכה. מיט קרבנות פון בלוט, מיט ביישטייערונג פון מאָראַלישער און מאַטעריעלער ענערגיע, האָבען מיר נעהאָלפען לעגען דעם ווינקעלשטיין פון דער נייער מלוכה. מיר האָבען אַ זעהר גרויסען חלק אין דעם בנין, וואָס רופט זיך דאָס „אומאָפהענגיגע ליטע“.

אונזערע געגנער און שונאים בעמיהען זיך צו פערשוויינען די דאָזיגע היסטאָרישע פאַקטען, אָדער נאָר זיי אָבצולייקענען. מען דערמאָנט נישט מעהר די יודישע פריוויליגע און די יודישע זעלנער, וואָס זענען געפאַלען אויף די שלאַכטפעלדער, קעמפענדיג פאַר דער פרייהייט פון ליטע. אונזער אויטאָנאָמיע האָט מען חרוב געמאַכט און אונזערע געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס זענען צושטערט געוואָרען. דאָס זענען אָבער געווען מעשים פון די רעגירונגען, מעשים פון קריסטליך - דעמאָקראַטישען בלאָק. געגען זיי איז געווענדעט אונזער אָנקלאַגע, אָבער נישט געגען ליטע, נישט געגען דעם ליטווישען פאָלק, מיט וועלכען מיר לעבען און אַרבייטען צוזאַמען זייט יאָהרהונדערטער. מיר וועלען דעריבער דעם 16-טען פעברואַר צוזאַמען מיט אַלע ליטווישע בירגער בעגעגענען אויפריכטיג און פון גאַנצען הארצען אַלס אַ טאָג פון יום-טוב“.

הלמאי די פוילישע דעלעגאַטען

זענען פלוצלינג אָפגעפאָהרען פון מאָסקווע.

מאָסקווע 12 (ספ.טעל). דער אָפיציעלער אָרגאַן „איזוועסטיא“, אַרומרעדענדיג די סבה פון דעם פלוצלינגען אָפפאָהרען פון די פוילישע דעלעגאַטען האָלובקא און סאָקאָלאָווסקי פון מאָסקווע, האַלט, אַז דאָס אָפפאָהרען שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן פראָצעס פון פוילישען גלח סקאַלסקי אין מאָסקווא.

ווי בעוואוסט איז גלח סקאַלסקי פערמשפט געוואָרען צו 10 יאָהר טורמע.

—o—

אַנ׳ערקלערונג פון דער טערקישער נאַפט-געזעלשאַפט

וועגען דעם נאַפט-קאַנאַל פון מאָסול.

לאָנדאָן (יט״אַ) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער מעלדונג פון דער לאָנדאָנער פרעסע, אַז דער סכסוך צווישען די פראַנצויזישע און ענגלישע מיטאינהאַבער פון דער געזעלשאַפט „טערקיש-פעטראָלעאום-קאָמפאַני“ וועגען דעם ענדפונקט פון פראָיעקטירטען נאַפט-רעהרען-קאַנאַל פון מאָסול זאָל זיך האָבען געענדיגט לטובת חיפה (אַנשטאָט אַלעקסאַנדרעטע אין סיריען), בעפולמעכטיגט די געזעלשאַפט „טערקיט פעטראָלעאום קאָמפאַני“ די יודישע טעלעגראַפען-אַגענטור מיטצוטיילען, דאָס די ענטגילטיגע ענטשיידונג אין דער דערמאָנטער פראַגע איז נאָך נישט דורכגעפיהרט געוואָרען.

ווי בעקאַנט, איז פאַר דער צוקונפטיגער ענטוויקלונג פון חיפה און גאַנץ ארץ-ישראל זעהר וויכטיג, אַז דער ענדפונקט פון דעם פראָיעקטירטען נאַפט-רעהרען-קאַנאַל פון מאָסול זאָל זיין אין חיפה. אין דעם פאַל וואָלט חיפה געוואָרען דער צענטראַל-פונקט פון אַ פערבינדונגס-קייט צווישען מזרח און מערב.

—o—

גרויסע פערדינסטען פון א יוד

פאַר דער פערבעסערונג פון די בעציהונגען צווישען שוואַרצער און ווייסער ראַסע.

ניו-יאָרק, (י.ט.א.) דער בעקאַנטער יודיש-אַמעריקאַנער מיליאָנער און פילאַנטראָפּ ה׳ יוליוס ראָזענוואַלד איז אויסגעצייכענט געוואָרען מיט דער פרעמיע פון דער „הארימאַן-פונדאַציע“ פאַר זיין פערדינסטפולער טעטיגקייט לטובת דער פערבעסערונג פון די בעציהונגען צווישען דער ווייסער און שוואַרצער ראַסע אין אַמעריקא.

ה׳ ראָזענוואַלד וועט אויך בעקומען אַ ספעציעלען גאָלדענעם מעדאַל פאַר זיינע גרויסע נדבות לטובת דער נעגריטינישער אימקא-געזעלשאַפט און די שולען פאַר די קינדער פון דער שוואַרצער בעפעלקערונג אין די דרום-שטאַטען אין אַמעריקא.

בע׳גנב׳עט א דייטשען רייזענדער

צוגענומען זאַכען אויף 125.000 זל. און אנטלאָפען.

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאָניש). קיין וואַרשאָ איז געקומען אויף אַ לוקסוס-רייזע דער דייטשער אינדוסטריעלער רודאָלף יאַקאָבי. דאָ האָט ער זיך בעקענט מיט אַ געוויסען האפער, וועלכער האָט איהם אַרומגעפיהרט איבער וואַרשאַ און איהם געוויזען פערשידענע מערקווירדיגקייטען. נעכטען איז יאַקאָבי אַריין אין פּאָסט-אַמט אָוועקצושיקען אַ דעפעשע. פאַר דער טיר האָט האפער געוואַרט אין אַנ׳אויטאָ, אין וועלכען ס׳האָבען זיך געפונען יאַקאָבי׳ס זאַכען. ווען יאַקאָבי איז אַרויס איס׳ן גאַס, האָט ער שוין נישט געפינען נישט קיין אויטאָ און נישט קיין זאַכען. דער ווערט פון די פערשוואונדענע חפצים בעטרעפען די סומע פון 125 טויזענד זל.

די פּאָליציי האָט אָנגענומען שריט צו כאַפּען דעם שווינדלער.

די פערשטאַרקטע טעטיגקייט פון די מיסיאָנערען אין וויען.

וויען. (יט״אַ). די מיסיאָנערען האָבען לעצטענס אויפסניי אָנגעהויבען אין וויען אַ פערשטאַרקטע טעטיגקייט צווישען דער יודישער בעפעלקערונג, בענוצענדיג זיך דערביי מיט געדונגענע יודישע אַגיטאַטאָרען. די אַגיטאַטאָרען געהען אַרום איבער די יודישע וואוינונגען, וואו זיי פערטיילען „ציוניסטישע“ בראָשורען, צו וועלכע עס איז צוגעגעבען ספעציעלע צייטלעך, אין וועלכע עס ווערט געזאָגט, אַז קריסטוס איז געווען דער יודישער משיח און וועט זיין דער גואל פון ארץ ישראל.

צו די בראָשורען ווערט אויך ביינעלעגט אַ פאַקסימיליע פון נאַטאַן שטרויס, אין וועלכער ער עמפעהלט דעם מחבר פון דער מיסיאָנערישער בראָשורע, דעם בעקאַנטען מיסיאָנער יוסף רוטהערפאָרד פון ברוקלין.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32-41
ספעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע און טעיער-שוואַכע - קראַנקהייטען היילונגס-קוואַרץ-לאַמפען (האָר-אויספאַל).
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט

פּאַדערט איבעראַל
נאָר די פּאַטענטירטע
פעלד-בעטען
Palma-Patent
פאַר חעלבע פיר גאַראַנטירען אויף 8 יאָהר
שטעטס אויף לאַגער און אַ גרויסען אויסוואַהל!
יקעל-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, טיש-בעטען, אַמעריקאַנקעס קינדער-וועגעלעך, קינדער-בענקעלעך אויף רעדלעך און אויך מעטאַל-מעבעל.
מאַטראַצען געבעטעטע, שפּרינגאַטע און האַנדגעמאַכטע
קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.
בעמ.: בעטלעך מיט וויקעלער פון הויכן 17 זל., פעלד-בעטלעך 14 זל.
ריעלע בעהאַנדלונג. פאַבריקס-פרייזען.
הורט. ווערטליכע ריפּאַראַטורען. דעטייל.
לאָדז, פּולנאָצנאַ 24, טעלעפאָן 31-85.

שטאַפּעריניס
ווערען געזוכט אויף
שענקעוויטש 22 אין דעם
פּראָכטען-געשעפט. 104

גוטער קראַפט-שרייבער
נאָר מיט לאַנגיעהריגער פּראַקטיק, וואָס קען אַרבייטען אויף קאָנטראַקטן, מען זיך מעלדען בייַ קראַפקאָ, ציגעל-גאַס 30.

ועתה אישים שמעו לי
ועל תסורו מאמרי פי
לדברי הקשיבה לאמרי הט אזניך
און אַז דו דאַרפסט ערלעדיגען סאָנדאָווע ספּראַווע, זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ
17 פּעטריקאָווער 17
דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט׳ן אוסטאַוו אַלערליי
ביטעס קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס
אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס צו ווילנע און קאַרנע אַפּאַזיציעס, אַדוואַלאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אוזשאָנד-ראַזיעמטשי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָווינעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.
מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ,
רעכט-קאָנסולענט.

די לעצטע 2 טעג!
דער גרעסטער שלאַגער
בן-הור
Ramon Novarro אין דער הויפּט-ראָלע

קינאָ
„סירענאַ“
37 אַלעקסאַנדראָווסקאַ 37
טעלעפאָן 48-49.

מאַסאַזש- און הייל-גימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט
פון דר. מעד.
ב. שמירגעלד
צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89
רוקענבייגער - פּעיקרימונגען, פּאַראַליזען, נערווען-שמערצען, פעט זוכט, ערטרעמיזם, שטוהל-פערשטאָפּונג, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשען, בעהאַנדלונג פון פיזיש שוואַכע קינדער (גרופּען). נאָך דעם ענדיגען די שולע, ווערט אַרויסגעגעבען אַ צייגניס. עמפּפאַנג פון 3—5 נאָכמ.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78.
הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און ליבעס-חויל אינפּאַ.
עמפּ פון 4—7 אין אָוונד.

א קאָראַקולענער
מאָדערנער
שענער פּאַלטען
ביליג צו פערקויפען זאַפאָרט. האָטעל „מאַנטייפעל“ צימער נומ׳ 24. 126

שטאַפּעריניס
ווערען פון זאַפאָרט
געזוכט
ביי זאַיאָנץ אויף
ליפּאָווע 78. 103

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד״ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד״ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד״ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד״ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד״ר פּאָפּערני	פרויען און געבורטס-הילף	11—1½ 5—6
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	4-5 זונ. 1—2
ד״ר ווינבערג	אינג. הערץ לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד״ר שופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-ארצט	3—7
נ. ראַיעס	צאָהן-ארצט	9—2

צאָהן-טשענדהאַלונג, פּעלאָמבירונגען, קראָנען, מאָסטען א. א. וו.
בייַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער.
אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאַג.
וויזיט אין דער שטאָט.

Dr. med.
NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייט. בעהאַנדל. פון מענער-שוואַכע. נעמט אָן פון 5—9 אָוונד

Dr. med.
WOLF EYCHNER
פרויען - קראַנקהייטען און אַקושעריע
נאַוואָרזשער 11 טעל. 34-72.
נעהמט אָן אויך אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 104 פון 12—2 און דערהיים פון 5-6 נאָכמ.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY
Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.
Od wtorku, d. 7 do poniedziałku d. 13 lutego włącznie
Dla dorosłych początek seansów
o godz. 6, 8 i 10. Program № 5
„VERDUN“
Największa bitwa narodów z lat 1914—18.
Dla młodzieży początek seansów o godz. 2 i 4
BEN ALI Dramat w 10 aktach, według utworu poety perskiego OMARA KHAYYAMY
Nad program FERDEK BUDUJE GNIAZDO
Ceny miejsc: dla dorosłych: I—70, II—60, III—30 gr.
dla młodzieży: I—25, II—20, III—10 gr.
W poczekalniach kina codz. do godz. 22 adycje radjofon

גאַנץ לאָדז
האָט זיך שוין איבערצייגט, אַז די ביליגסטע קוועלע פון
עלעקטרישע לאַמפּען
זשאַרובקעס
„Philips“ i „Osram“
און פון ווערטליכע עלעקטר. מאַטעריאַלען צו פאַבריקס-פּרייזען איז נאָר ביי
מ. זענדעל — פּראַט — וואָלנאָשטשי 9
בעמ.: מ׳נעהם אָן אַלערליי עלעקטרישע אינסטאַלאַציעס און ריפּאַראַטורען.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-ארצט
St. GELBERG
זאַכאַדניאַ 15, טעל. 31-08
היילט נאָך פערנאַכלעסיגטע ציינער און מונד-קראַנקהייטען, צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג. ספּעציעלער דענטשער־פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אָן פון 9—12 און פון 3—7 אין אָוונד. צו ביליגע פּרייזען. 1421
צוריקגעקעהרט.

Dr.med. A. MAZUR
אויערן און האַלז-קראַנקהייטען, שטימע-און שפּראַך-פעהלערן (שטאַמלען א. אז. וו.)
האָט זיך איבערציגען פון נאַרוטאָוויטש 44
אויף ווסכאָדנאַ 65, טעל. 66-01
(איינגאַנג אויך דורך פּעטריקאָווער 46).
נעהמט אָן פון 11³⁰—12³⁰ און פון 3–5 נאָכמ. 770

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.